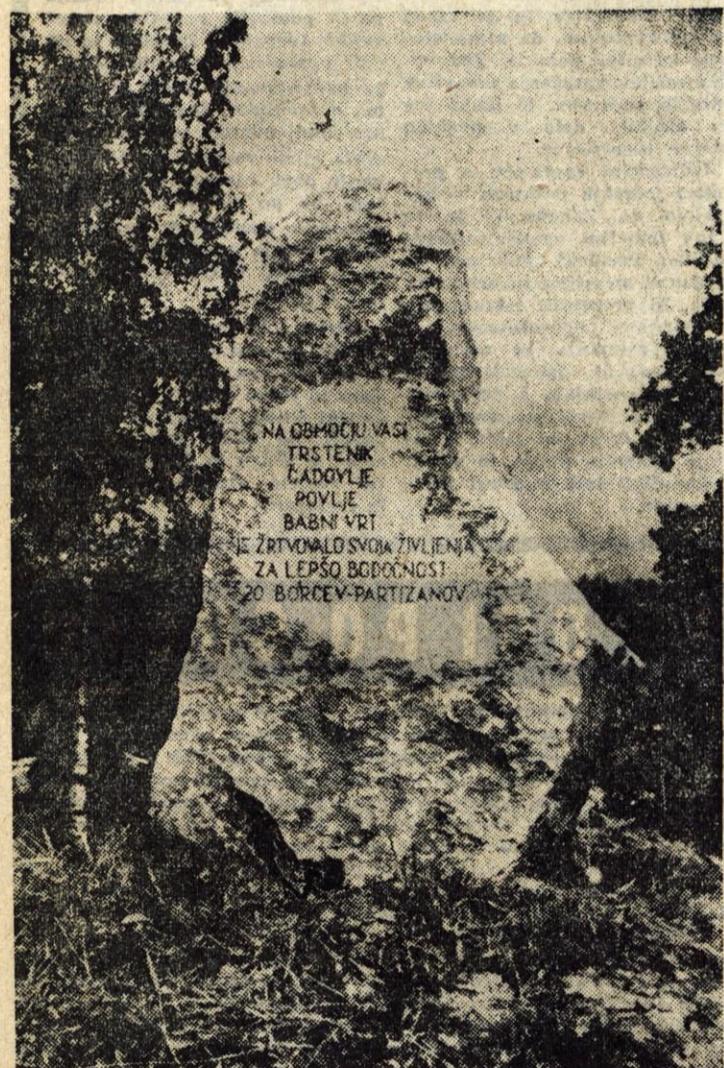

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENSKO

Prebivalci Trstenika bodo 26. junija spet praznovali svoj krajevni praznik. Osrednja prireditev, na menjena temu spominu, bo letos, v nedeljo, 25. junija dopoldne ob 10. uri ob novem spominskem obeležju (na sliki), ki bo odslej še bolj spominjal mlade robove na velike dogodke med NOB. Spominsko obeležje bo odkrito v spomin na 20 borcev - partizanov s Trstenika, Cadovjem, Poveljem in Babnega vrta, ki so padli v boju za svobodo.

Posvetovanje v Trgovinski zbornici v Kranju

Kranjski gospodarstveniki za okroglo mizo

VELIKO UGOVOROV NA RAČUN OBRATNIH SREDSTEV — PLAČILNE ODNOSE JE TREBA IZBOLJŠATI — PROMETNI DAVEK — KAMEN SPOTIKE

Kranj, 22. junija — Danes je bilo v prostorih Trgovinske zbornice v Kranju širše posvetovanje direktorjev gorenjskih gospodarskih organizacij, ki ga je vodil predsednik Republiškega sveta ZS Slovenije Stane Kavčič. V večurni razpravi so udeleženci razpravljeni o novem gospodarskem sistemu in številnih problemih, ki se s tem v zvezi pojavljajo v podjetjih.

Uvodoma je tovarš Stane Kavčič pojasnil glavne razloge, ki so se deloma zadržali v praksi iz časov administrativnega gospodarjenja in so že zdavnaj prerasli nas gospodarski razvoj. Tako imamo še vrsto predpisov, ki trenutnemu razvoju v gospodarstvu niso v prid, temveč mu samo nasprotujejo in zadržujejo gospodarski napredok. Tretji važen razlog je po mnenju tovarša Kavčiča treba poiskati v določeni nepravilni orientaciji samoupravnih organov, ki so hoteli čim več koristi izvle-

v našem gospodarstvu, ki so se deloma zadržali v praksi iz časov administrativnega gospodarjenja in so že zdavnaj prerasli nas gospodarski razvoj. Tako imamo še vrsto predpisov, ki trenutnemu razvoju v gospodarstvu niso v prid, temveč mu samo nasprotujejo in zadržujejo gospodarski napredok. Tretji važen razlog je po mnenju tovarša Kavčiča treba poiskati v določeni nepravilni orientaciji samoupravnih organov, ki so hoteli čim več koristi izvle-

Komunisti v ospredju

Po sklepih V. konference komunistov občine Kranj

Kranj, 23. junija — Na včerajšnji seji občinskega komiteja ZK v Kranju so razpravljali o sklepih nedavne V. konference komunistov te občine.

V sklepih je predvsem poudarjeno, da morajo biti komunisti iniciatorji za nenehno izpopolnjevanje samoupravnih organov, za ustanavljanje ekonomskih enot v podjetjih, za uveljavljanje novih gospodarskih smernic in podobno. Komunisti morajo biti povsod v

ospredju in pripravljati delavce, nepsredne proizvajalce, da se aktivno vključujejo v ta sistem in rešujejo vsakdanje težav, ki jih ovirajo v njihovih naporih.

Sklepe so dali v razpravo in vednost vsem osnovnim organizacijam v občini.

-i.c.

Letos že 153.965 nočitev

V prvih štirih mesecih leta smo imeli na Gorenjskem že 153.965 nočitev, kar je za 36 odstotkov več kakor v prejšnjem letu 1960. Zanimivo pa je, da smo po številu nočitev na prvem, po porastu pa na drugem mestu v Sloveniji (fakoj za Mursko Soboto). Od skupnega števila odpade

na domače goste 139.897 nočitev ali 35 odstotkov več kakor lani, na tujce pa 14.086 nočitev ali 45 odstotkov več kakor v prvi tretjini leta 1960. Zanimivo pa je, da smo po številu porasta nočitev tujih gostov še na tretjem mestu; razen murskosoboškega okraja najvažnejše mesto.

je prehitel tudi celjski.

S plenumov o aktualnih gospodarskih vprašanjih

Pravilno razumevanje novega gospodarskega sistema

SODELOVANJE SLEHERNEGA PROIZVAJALCA

Ta teden so bili v Kranju, Škofji Loki, Radovljici in na Jesenicah razširjeni plenumi Socialistične zveze delovnega ljudestva, ki so obravnavali uveljavljanje novega gospodarskega sistema ter nekatera aktualna vprašanja v zvezi z gibanjem gospodarstva v prvih štirih mesecih leta 1961. V Škofji Loki so se plenuma udeležili tudi direktorji nekaterih gospodarskih organizacij ter predsedniki delavskih svetov ter upravnih odborov, v Radovljici pa člani plenuma občinskega sindikalnega sveta, v Kranju pa razen teh tudi odborniki zbora proizvajalcev.

Spoštna ugotovitev vseh plenumov je bila, da so na Gorenjskem že znani negativni elementi v gospodarskem razvoju leta manj izraziti kakor v republiškem ali državnem merilu. Iz številnih razprav pa povznamo, da so bili po nekaterih delovnih kolektivih ob uvajanju novega gospodarskega sistema prepričani, da jim bo ta

dal sam po sebi več ali celo novih sredstev; skratka, niso pravilno razumeli vloge tega sistema. Ne samo samoupravni organi, temveč sleherni proizvajalec se mora zavedati, da noben gospodarski sistem, pa naj bo še tako izpopolnjen, ne ustvarja avtomatično novih vrednosti. Prav tako ne prinaša sam po sebi rešitve za številne probleme, je pač le pot in možnost za doseganje večjih gospodarskih uspehov. Delovni kolektivi si morajo biti enkrat za vselej na jasen, da novi gospodarski sistem samo omogoča ustvarjanje večjih vrednosti, dvig delovne storilnosti in proizvodnje. Več od novega sistema ne moremo pričakovati. Prav zato sedanjega sistema ne moremo presojati zgolj računsko, ker je njegov pomen globlji. Važna vloga tega sistema je namreč v tem, da ta preorientira poslovanje in proizvodnjo podjetij v tisto smer, kjer bodo z manjšimi stroški dosegli večje uspehe. To pa ni samo v korist gospodarskih organizacij, temveč nas vseh.

V Kranju

V novem sistemu delitve SO MORDA NAJPOMEMBNJEŠE REZERVE Z A NADALJNJI RAZVOJ GOSPODARSTVA KOMUNE

Eden izmed važnih gospodarskih faktorjev je prav gibanje proizvodnje. Ta letos napreduje kljub izboljšavanju v mesecu maju manj ugodno, kar bi pričakovali glede na lanskoletni porast in glede na nekaterne ukrepe, ki so imeli enostavni namen pospešiti proizvodnjo in povečati delovno storil-

nost. Ce bi se tako gibanje še naprej nadaljevalo, seveda z upoštevanjem ostalih gospodarskih nesporazmernj, bi to lahko vplivalo na realizacijo temeljnih nalog takoj letnega, kakor tudi perspektivnega plana razvoja gospodarstva.

Po do sedaj zbranih podatkih ugotavljamo, da je v kranjski občini izvrševanje družbenega plana v povprečju ugodnejše, kakor v državnem merilu. Industrija je v prvih štirih mesecih leta 1961 dosegla plan s 33,6%, kar je za 0,3% nad planirano kvoto za to obdobje, obseg proizvodnje pa se je v primerjavi z ustreznim lanskoletnim obdobjem povečal za 13,4%, zaposenost pa za 1,1%.

Pri posameznih gospodarskih organizacijah ti podatki sicer precej odstopajo. Tako so na primer v kranjski občini še vedno pod planom Iskra s 3,1%, Kranjske pečkarne s 18,2%, Roleta z 22%,

Zvezda s 4,8%, Spik z 2,9% Standard z 1,3% in Alka Duplje z 1,1%. Tudi prve informacije o gibanju industrijske proizvodnje v republiškem merilu v mesecu maju kažejo na to, da plana ne dosegajo v kovinski, tekstilni in barvasti industriji ter metalurgiji. Vendar pa ta zaostajanja niso tolikšna, da bi ne bila nezaodmetljiva.

Eden izmed bistvenih razlogov za preisrok in nekontroliran razmah investicijske potrošnje, vsaj tako je ugotovil razširjeni plenum SZDL Kranj, je prav gotovo trdjevanje sredstev vnaprej. To je še toliko bolj zamotno in neologično, ker sredstev, na katere računamo, včasih sploh ni.

Razširjeni plenum SZDL je med drugimi opozoril tudi, da so že prve razprave o sedjanju gospodarskem položaju po gospodarskih organizacijah pokazale, da se delavski svetni in upravnih odborov resno zavedajo položaja, v katerem so. Zato tudi vzhajajo isčejo najustreznejše izhode iz sedanjega stanja. Pri vseh teh razpravah pa je pomanjkljivo to, da po delovnih kolektivih razpravljajo zgolj samo o lastnih problemih, premalo pa obravnavajo vse ostale teme, ki nastopajo v občinskem in republiškem merilu. Prav to zaprto obravnavanje je pogosto

vzrok, da se med delavci pojavi razna napačna mnenja o sedanjih gospodarski politiki.

Družbeni načrt kranjske občine predvideva, da bo letos porasta delovna storilnost na zapošlenec za 7,6 odstotkov. Predvideno povečanje proizvodnje pa mora rasti vzporedno z dvigom osebnega in družbenega standarda. Podatki za štirimesečno obdobje nam kažejo, da za povečanje storilnosti v kranjski občini še nismo izkoristili vseh možnosti.

Nedvomno je, da je za kranjsko komuno kot izraziti industrijski center z raznoliko gospodarsko dejavnostjo ena izmed temeljnih načel prav dviganje delovne storilnosti; neposredno s tem pa bomo lahko uspešno razvijali sistem delitve, dohodka po delu. Prav slednje, to je povečanje delovne storilnosti in razvijanje sistema delitve, pa je delovno področje kjer je sodelovanje celotnega političnega aktivna občine neizogibno in prav tu so morda najpomembnejše rezerve za nadaljnji razvoj gospodarstva v kranjski komuni.

Ciril Ankerst je kot prvi diskutant poudaril, da po njegovem mnenju vse preveč razpravljamo o tehnički delitvi, manj pa o vseh tistih problemih, ki bi jih moral že prej ali pa vsaj vzporedno (Nadaljevanje na 3. str.)

S četrtekovega posvetovanja v kranjski Trgovinski zbornici

OBRAZI IN POJAVI

Figa mož

»Rad bi dal nekaj v časopis, za goče stvari. Ali ima to sploh kakšen smisel?« Ali nima pri pozdravu in videti je bilo, da ni vsekakdo priznal, da nas bo toliko zavedati svoje mnenje javno? Zajek je:

»Veste, kar ne bi verjel, si mislila in hitela zapisovati njej. Pomislite, kakšni so ljudje! Še vedno pisarjo anonimna pisma, večno jih pišejo, sam sem jih na nekem uradu videl cel kup. In potem v njih kritizirajo vse možnosti.«

»Moje ime? Zajek? To pa res ni potrebno, da bi bil podpisani s polnim imenom; če že mora nekaj biti, bi menda zadostovalo kratico.«

Začuden je, da je figa mož jasno

zapisal.

ni veliko manjkalo, da mu nisem

začela razlagati, kaj jaz mislim

o figa možeh. Pa mu nisem,

a tudi tega mu nisem obljubila,

da bom zapiske po njegovem pripovedovanju uporabil za Glas

bralcev podpisani s polnim imenom.«

M. Sosić

Kongres delavskih svetov

Pred štirimi leti, 25. junija 1957. leta, je v Beogradu začel z delom prvi kongres delavskih svetov. — Kongres je trajal tri dni. Iz samoupravnih organov je prišlo na kongres 1745 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije ter gostje iz 22 dežel. Tovariš Tito je v svojem govoru omenil, da je zakon o delavskih svetov, ki je bil sprejet pred sedmimi leti, odprt pot najvažnejšemu revolucionarnemu krouku na predaji tovarn delavecem.

Beležka

To ni naša stvar

Najbolje bo, če napišem kar tako, kakor mi je pripovedoval Jože Mejač iz Topole pri Mengšu:

»Pred dnevi sva z ženo kosila na travniku ob Pšati. Venomer je govorila, da je nekaj močno smrd. Končno je rekla, da enostavno ne more več kositi, odložila je koso in si odšla ogledovati okolico. V vodi je opazila poginjenega srnjaka ali vsaj žival, ki mu je zelo podobna. Voda ga je že močno napuhnila in od tod je prihajal smrad. Se isti dan sem se napotil k predstavniku Lovske družine Mengš, a mi je rekel, da to ni njihova stvar, ker poginjena žival ne leži v njihovem rajonu. Napotil me je k Lovski družini v Komendo. Odšel sem še tja in jim povedal, kaj sva z ženo opazila, a se nihče ni zmendil za to, da bi kaj ukrenil. Zato sem se obrnil še na varnostne organe v Mengšu, kjer sem pa prav tako zvedel, da to ni njihova stvar.

Sam se tega dela ne morem potlotiti in srnjak še vedno leži v Pšati. Mislim, da ne bo dolgo, ko bo razpadel. V Pšati pa se posebno v teh toplih dneh radi kopljajo.

Tu je težko najti primeren zaključek. Naša sanitarna služba je že dokaj dobro organizirana in se uspešno bori proti najrazličnejšim legiom bolezni, kaj naj torej rečemo, če srnjak v Pšati ni zaslužil njene pozornosti, seveda pod pogojem, da so o njem sploh že kaj slišali.

M. S.

Prešernovci se pripravljajo

Kranj, 22. junija — Danes je bil v Kranju sestanek štaba Prešernove brigade, ki pripravlja veliki pohod na Poljane od 2. do 4. julija. Sestanka se je udeležil tudi bivši komandant te partizanske enote polkovnik Karel Leskovec iz Ljubljane.

Razpravljali so o organizacijskih zadevah. Prvi dan pohoda iz Kranja bodo spremnili v toliko, da bodo šli skozi Nemilje, kjer bo-

Dom je pod streho

Kamnik — Dom družbenih dejavnosti, ki ga gradi občinski odbor SZDL v Kamniku na Zapriconi v spomin na 20 letno vstajo, je je te dni že dobil ostrešje. V treh etazah bodo urejeni prostori za vsa društva in organizacije. Pri vzhodnem traktu Domu že gradijo novo nadstropje, gradnja dvoran je pa bo ostala za prihodnje leto.

Glas komune

Kamnik — Občinski odbor SZDL je osnoval poseben uredniški odbor, ki bo po potrebi izdajal svoje glasilo — »Glas komune«. Priobčeval bo sklepne in odroke občinskega odbora SZDL, želi je v potrebe krajevnih odborov, delo stanovanjskih skupnosti, poravnalnih svetov itd. V posebni rubriki bodo volivci dobili odgovore na svoja vprašanja. Prva številka je izšla ta teden na 14 straneh.

Elektrifikacija

V sklopu splošne industrializacije in elektrifikacije po osobovitvi dežele, je bil postavljen tudi nov daljnovid visoke napetosti po Gorenjski. Ob teh delih so 25. junija 1947 v Bitnjem pri Krajanu postavili zadnji opornik tega daljnovidu Ornuče — Jesenice. Daljnovid z napetostjo 110.000 voltov je bil med prvimi pri nas in je pomenil velik napredok za industrijo na Gorenjskem.

»Napad na vlak...«

Dne 24. junija 1942 je večja skupina partizan izpod Stola prišla v akcijo na železniški progo v dolino. Na visokem nasipu med Blejsko Dobravo in Jesenicami so odstranili vijake iz tračnic. Po nasipu naj bi zdržal vlak z Italijanskimi vojaki, ki so jih takrat prevažali po tej progi. Slučajno pa je prizvolj prej in zdržal po nasipu tovornjak s premogom.

Ljudje in dogodki

Orožje in razorožitev

Ni najbrž bolj protislavnega in zapletenega pojava v svetovni politiki kot je orboroževanje in razorožitev. V povojnem času je bilo že toliko mednarodnih konferenc, na katerih so razpravljali o razorožitvi, da bi jih težko vse našteti. Na dnevnem redu številnih konferenc so do sedaj pretresali nič koliko raznih predlogov, ki so jih ustavili zdaj na Vzhodu, zdaj na Zapadu, toda napredka v tem pogledu nismo zagotovili. Najprej so se o razorožitvi pogajale velesile, pozneje so jih prenesli pod okrilje Združenih narodov in razširili sestavo držav, ki so sodelovale na razorožitvenih konferencah. Od Londona do Zeneve so izpisali o razorožitvi toliko papirja, da bi z njim lahko napolnili ženevsko jezero.

Te dni so v Washingtonu zopet obnovili dvostranske američko-sovjetske razgovore, na katerih bi morali pripraviti pogoje za širšo razpravo o razorožitvi in sklicati razširjeno razorožitveno konferenco. Hruščev je na zasedanju OZN.

Na Zahodu so stvar nekaj dni povečevali in na koncu ugotov-

paket predlogov o razorožitvi, ki jih je izročil Kennedyju v precej vijudni obliki. Toda ko so paket v Washingtonu odprli so ugotovili, da je v njem precej razvojnih novosti. Rusi za sporazum o prepovedi jedrskega poskusov zahtevajo predlagano in napredek v razgovorih, ki se tičejo splošne razorožitve povzroča takšne zakasnitve in je razen tega še zapletena, da samo otežava trenutni položaj. Zadovoljiva rešitev vprašanja ustavitev jedrskega poskusov, bi lahko samo olajšala delo v pogledu splošne razorožitve.

Mednarodni sporazum o prepredlagi jedrskega poskusov — zatrjujejo na Zahodu — je še vedno temeljni smoter njihove politike. Predlog, kakršne sta predlagali ameriška in britanska vlada, bi preprečil tekmovanje v jedrskem orboroževanju, v ozračju zaupanja in varnosti. Razen tega bi odstranili nevernosti, ki nastajajo z jedrskimi poskusi za človeštvo, zmanjšali bi število držav, ki lahko izdelujejo atomsko orožje, in s tem bi zmanjšali tudi možnost jedrske vojne.

Zahod očita Vzhodu v pogledu povezave dveh vprašanj razorožitve gotovo znake prednosti, ki bi jih želela SZ zadružiti in izkoristiti. Stevilo potresnih sumkov v Sovjetski zvezdi je namreč tako visoko, da vseh ne morejo prisipati naravnim potresom. Podaljševanje takšnega stanja pa bi pomenilo za ZDA preveč veliko tveganje. Zahodna stran vidi v zanemarjanju dosedanja napredovanja glede sporazuma o preprečitvi jedrskega poskusov bud udarec upanju vsega sveta glede razorožitve. Povezovanje obeh razorožitvenih vprašanj bi po njihovem mnenju pomemblo pomnožitev jedrskega orboroževanja in zadnje poskusov s strani vedno večjega števila držav.

»Mrivi tek« razgovorov o razorožitvi je opaziti še preden so se lotili bistva same razorožitve. Zato je težko ugibati kakšen bo Končni izhod. Najbrž pa se razgovori po starji praksi vrčajo zopet v krog in jih bodo vsak po svojem skušali zavlačevati in razlagati.

Priprave za razširjeno sejo ObO SZDL Jesenice

Rdo naj deli gibljivi del plače v šolah

POMANJKLJIVO DRUŽBENO UPRAVLJANJE — KDAJ BODO SHOLE DOBILE POTREBNA SREDSTVA

Na posvetu, ki ga je pripravil Občinski odbor SZDL Jesenice z direktorji, upravitelji, predsedniki šolskih odborov in predsedniki sindikalnih podružnic vseh šol v občini, so se pogovorili o nekaterih perečih problemih šol.

Na šolah imajo težave s sredstvi, ker se upravlji skladata za šolstvo še ni sestal in razdelil sredstva posameznim šolam, tako da te še sedaj ne vedo, koliko imajo denarja. V počitnicah je treba šole pobediti in izvršiti razna vzdrževalna dela, zato je sedaj prav zadnji čas, da šolska vodstva zvedo, koliko bodo v ta namen dobila denarja.

Skoraj na vseh šolah se poračajo slabci odnos med člani kolektiva in to predvsem zaradi ocenjevanja. Razumljivo je, da je šolsko delo težko oceniti, razen tega pa menda niti na dveh šolah nimajo enotnega kriterija za ocenjevanje: nekje upoštevajo bolj izvenšolsko delo, druge učne uspehe itd. Zato so udeleženci posvetu menili, naj bi vsaj za območje občine nekako vskladili

kriterije za ocenjevanje. Ceprav so si bili na posvetu edini v tem, da bi moral določevali uspehe posameznika kolektiv Šole, letos ni bilo tako skoraj na nobeni šoli. Nekaj Šol je izdelalo svoje interne pravilnike za delitev gibljivega dela dohodkov, na nekaterih Šolah so ta sredstva kar zadržali, verjetno iz strahu pred zamero. Res gre trenutno že za zelo majhne vsote denarja, vendar bodo člani šolskih kolektivov morali v prihodnje pokazati več smisla za družbenem upravljanju.

Prav tako so tako priskočila na pomoč gradbeni podjetja, ki bodo izdelala nove gradbene načrte in stavbo popravila. Koliko je bilo točno škode pri požaru, pa niso ugotovili. M. Z.

»Roleda obnavljajo

Kranj — V našem listu smo pred kratkim poročali, da je v kranjski tovarni pohištva »Roleda« izbruhnil veliki požar in napravil za okoli 20 milijonov škode.

Te dni smo se pozanimali, ali bodo tovarni obnovili ali ne. Povedali so nam, da so začeli poslopje, ki je pogorelo, že obnavljati stroje, ki so še ostali nepoškodovani, pa spravljati v pogon. Računa, da bodo najkasneje v štirinajstih dneh začeli z normalno proizvodnjo, ker polovico strojne delavnice že sedaj normalno obratuje.

Kupci izdelkov so šli toliko na roko, da so tako izpraznili vsa Roledina skladnišča govitih izdelkov, tako da so v njih zasilno uredili ročno delavnico. Ker so vse delave po večini mizarj, je vsak od doma posodil svojo delovno mizo, tako da proizvodnja v tej delavnici normalno poteka. Kljub nevreči, ki so jo doživeli v Roleti, bodo vse proizvodne po-

predvsem pa veliko več kritičnosti in posebno samokritičnosti, kot jo je bilo opaziti doslej. Kakor hitro pa bodo po Šolah izdelovali pravilnike, ki so največkrat neelaistični, ali pa kar vsem članom kolektiva razdelili enake vsote denarja iz skladu, ki je namenjen stimulaciji, seveda ne bo mogoče govoriti o družbenem upravljanju.

Ko so govorili o novih volitvah v šolskih odborih, ki bodo jeseni, so udeleženci posvetu menili, naj bi bilo v vsakem šolskem odboru vsaj 30 odstotkov članov kolektiva, ker ima šolski odbor sedaj zelo veliko vlogo pri delu v razvoju Šole.

Prav tako so tako priskočila na pomoč gradbeni podjetja, ki bodo izdelala nove gradbene načrte in stavbo popravila. Koliko je bilo točno škode pri požaru, pa niso ugotovili. M. Z.

Izmenjava izkušenj

Slovenska Loka — Minulo soboto in nedeljo so obiskali škofjeloško tovarno LTH mladinci — delavci tovarne Prvomajska iz Zagreba. Goste so lepo sprejeli predstavniki škofjeloškega tovarniškega združenja.

Obiskovalci so se našli v drugimi podjetjih izpolnilni. Za tista naročila, ki so jih dobili v zadnjem času, so že našli druge izvajalce del.

Prav tako so tako priskočila na pomoč gradbeni podjetja, ki bodo izdelala nove gradbene načrte in stavbo popravila. Koliko je bilo točno škode pri požaru, pa niso ugotovili. M. Z.

Portugalska je poslala na področje mesta Bembe velike vojaške sile, ki so bombardirale vasi domačinov. Mnogo kmetov iz strahu beži v džungle, tisoči pa so se napotili čez mejo v sosednji Kongo.

Demonstracije v Alžiriji — Te dni je prišlo v vsej Alžiriji do demonstracij ljudstva, ki na način dajo podporo začasnemu alžirskemu vladu. Alžirci zahtevajo obnovo pogojanju v Evianu.

Kakov poročajo so francoske oblasti nastopile kot običajno s surovo silo in ukazali svojim četam naj streljajo na neoborožene demonstrante.

CISTKA V JUŽNI KOREJI — Južnokorejska vlada je objavila, da je 11 sodnikov visokega sodišča države »odstopilo«. »Odstopili so tudi nekateri sodniki nižjih sodišč. Ministrstvo za trgovino in industrijo je objavilo, da so v državnih ustanovah in podjetjih odstopili 4.000 uslužencev.

ODPOR FRANCOSKIH KMETOV PROTI VLADNI KMETIJSKI POLITIKI — Demonstracije francoskih kmetrov proti kmetijski politiki vlade so se razvile na centralni del zahodne Francije. Kmetje s področja Nimesa so sklenili začeti »neposredno akcijo«. Čeprav niso pojasnili, kaj pod tem razumejo, sklepajo, da bodo organizirali demonstracije, ki trajajo že 14 dni v Bretagni.

Občine na bencinskih črpalkah na Bledu bi lahko vedelo, kdaj je nedelja, tudi če ne bi imeli kolerarja. Zakaj? Cisto enostavno!

Ob delavnikih se ustavi na črpalki okrog 250 motornih vozil, ob prazničnih dneh pa kar dvakrat več in še nekaj — to je 650 vozil.

Za letošnje leto je znacilno, da se je promet na tej črpalki dvignil za 50 %.

Na bencinskih črpalkah so s strankami še bolj zadovoljni kot v Skofiji Luki. Povedali so nam, da poskusov utaja skoraj ne poznajo, kar je vsekakor lepo sprizovalo za naše voznike.

Se številko 2296 smo zavrteli.

Na oni strani žice glas: »Prosim, bencinska črpalka Agroservis-Kranj tukaj. Želite?« In pričeli smo z že znanimi vprašanji. Takoj smo izvedeli, da se tudi tu poraba goriva znatno povečuje, kar je vsekakor posledica povečanega prometa. Rahel upad prometa pa se čuti v zadnjem času zaradi novih Petrolove črpalki na Zlatem polju.

O številu motornih vozil pa nam je povedal, da dnevno doseže ali pa celo preseže tudi število 1000.

Tudi v Agroservisu nimajo o

odnosu strank bistvenih priporab.

Včasih se sicer zgodi, da kak avto

ali motor obzdrži brez plačanega računa,

vendar je še to v takih primerih pomotoma. Voznik se

vrne, opraviti in plača.

„Prosim, koliko litrov želite?...“

Promet na naših cestah je iz dneva v dan večji. Število motornih vozil stalno narašča in za preseča na cesti skoraj na vse prostoročje. Prav zato smo se pozanimali na nekaterih naših gorenjskih črpalkah, koliko motornih vozil se tamkaj dnevno ustavlja in koliko goriva kupujeta. Povsod tam, kjer so ljudje pa so tudi prepričeni, da v raznini nespoznani. Tega seveda tudi na bencinskih črpalkah ne

manjka. Sicer pa kar poglejmo, kaj so nam povedali.

Bencinska črpalka v Skof

Priprave za veliki pohod na Poljane

Po sedemnajstih letih

**BORCI KOKRŠKEGA ODREDA IZ TRŽIČA PO NJIHOVEM
»BANDITENSTRASSE«**

Što dvajset bivših borcev nekdanjega Kokrškega odreda iz Tržiča se je že prijavilo za veliki pohod na Poljane. Pripravljajo pa se tudi borce te partizanske enote iz Begunj, Predvora in iz drugih krajev. Skupno z bivšimi partizani bodo krenili na pot tudi mladinci, pripadniki predvojaške vzgoje, športniki in drugi. Pripravljalni odbor pričakuje prve udeležence iz drugih krajev že v soboto zvečer, 1. julija. Naslednje jutro pa bo odred krenil na 100-kilometrski pohod po partizanskih krajih in priigel po dveh dnevnih na veliko proslavo na Poljane nad Jesenicami. Prenočišča jim že pripravljajo v Goljdu in drugi večer v Breznici. Tam bodo vsak večer tudi mitingi.

Kokrški odred bo vodil nekdanji komandant te partizanske enote, rezervni major Janko Prezelj. Obiskali smo ga v Kranju, kjer je uslužben. Priprovedoval je o spominih iz tistih krajev, kjer bodo tisti hodili.

Tržič je bil domovina Kokrškega odreda. Ta enota se je največ zadrljala na območju sedanja tržiške občine, največ borcev iz Tržiča je bilo v tej enoti in Tržič z okolico je zalagal, krepil in vzdrževalo to udarno partizansko silo z materialom in ljudmi. Zato je razumljivo, da se ta enota danes zbirava prav v Tržiču in da je tam tudi ob sedanjih pripravah tolkino razumevanja za pomoč in sodelovanje. Tako nam je tovarš Prezelj povedal v začetku pogovora.

PARTIZANSKI JELENDOL

Veliko spominov ima zlasti Jelendol. To je bila prva svobodna »Partizanska republika«, kot so jo

OBJAVA

Okrajni odbor Združenja rezervnih oficirjev in podooficirjev Kranj, organizira skupno z ostalimi množičnimi organizacijami 100 km partizanski pohod na Poljane nad Jesenicami, kjer bo okrajna proslava 20. obletnice ljudske vstaje 4. julija 1961. Za ta pohod se organizirajo naslednje bivše partizanske enote:

v Kranju — Prešernova brigada
v Tržiču — Kokrški odred
v Škofji Loki — Škofjeloški odred
v Boh. Bistrici — Bohinjsko-jesenški odred
na Jesenicah — Cankarjev bataljon
v Radovljici — bataljon VDV (vojska državne varnosti)

Vse navedene enote bodo odšle na pohod v nedeljo 2. julija 1961 ob 7. uri zjutraj iz kraja, kjer se organizirajo.

Pozivamo vse bivše borce navedenih enot, da se tega pohoda udeleže.

Vsi tisti, ki se ne bi mogli udeležiti celotnega pohoda, se lahko priključijo med potjo, ali pa na zadnji etapi pohoda in to: v Spodnjih Gorjah pri Bledu, 4. julija 1961 ob 7. uri, za Kokrški odred pa istega dne v Žirovnici ob 6. uri.

Prijave pošljite občinskim odborom Združenja rezervnih oficirjev in podooficirjev, ali Zvezde borcev, kraja, kjer se enota formira.

Ta objava velja kot vabilo, ker drugih vabil ne bo.

ložaje. Nemci in njihovi pomočniki belogradisti so zmanjšali. Po neuspehlis juristi so se morali umakniti, kajti imeli so kar 30 mrtvih in večje število ranjenih. Med partizani pa sta padla takrat samo dva: Binč in Mate, a se ta dva zaradi nesreče z lastnim minometalem.

OGENJ V GOJZDU

Male Poljane so bile navadni prehod iz Jelenjega v Loma, preko Storžiča ali Krške gore proti Trsteniku in Kranju. Zato so tam Nemci držali navadno stalne zasede in naši, kadar so hoteli

JANKO PREZELJ

tam čez, so morali biti na moč predvidni.

Preko teh krajev bodo udeleženci Kokrškega odreda letos prvi večer v vas Gojzd. Tam je bil jeseni 1944 bud boj, ko so Nemci napadli to vas. Na položajih je bil samo drugi bataljon odreda in del tretjega bataljona. Sovražnik je pritisikal z vseh smer-

ri. Partizani so se morali umakniti. Sovražnik je vdrl v vas. V naglici so začeli pozgati in se brž umaknili. Toda sami se niso upali. Vedeli so, da jih z gornje strani opazujejo partizani, ki so se pravkar pripravljali za protinapad. Ker pa so Nemci med seboj vodili domačine, partizani niso smeli streljati. Razbili so samo predhodnico in celo ujeli dva vojaka. Potem so brž stekli nazaj v vas, pomagali reševati živino in pohištvo iz ognja in delili z vaščani prizadejano zlo.

POD GORAMI DO BREZNICE

Drugi dan pohoda bodo hodili Pod Gorami oziroma pod Dobroč proti Begunju in Breznici, kjer bodo znova prenočili. Cesta med Tržičem in Begunjami je bila tudi znana za časa NOB kot del svobodnega ozemlja in Nemci so na vseh straneh dali veliko tablo s posebnim opozorilom (»Aufpasst! Banditenstrassen!«).

Mnogo borcev se bo letos, po sedemnajstih letih, prvič vrnilo v domače, partizanske kraje. Pot bo vodila mimo Begunja. Tam je štab Kokrškega odreda imel v začetku maja 1945 večnevno posajanje s komando SS, ki se je moraloma vdati. Iz zaporov so partizani rešili 632 zapornikov, jih bržel smisel teh ukrepov in da jih bo zato pripravljeno tudi realizirati.

Vsa naša dosedanja praksa kaže, tako je bilo ugotovljeno na torkovem razširjenem plenumu SZDL, da so o gospodarskih spreminjajih zgodiljivo do političnih organi, medtem ko so delavci prizavljali ostali ob strani. Zato je skrajni čas, da s takim načinom dela prekinemo. Zavedati se je treba, da ako ne bodo o novi gospodarski politiki vsaj načelno seznanjeni tudi prizavljaci, bodo tudi vse prizadavanje in napori političnih forumov zamrzovali.

Udeleženci plenuma so razpravljali tudi o nekaterih splošnih gospodarskih zadevah in težnjah ter nesporazmerjih, ki so se zlasti v letošnjem letu pojavila v jugoslovanskem gospodarstvu. — Med preostalimi ugotovitvami so člani plenuma poudarili, da vse to velja tudi za Škofjeloško občino, čeprav verjetno nekoliko manj kakor za vso oziroma Gorenjsko. Tudi v Škofjeloški komuni so se namreč dvignile gospodarske investicije v letošnjem letu v primerjavi z letom 1960 za 200 odstotkov, to je ob 888 milijonov dinarjev na 2313 milijonov dinarjev. Nezdrava in škodljiva miselnost se pojavila tudi glede sorazmjerja med investicijskimi vlaganjami v osnovna in obratna sredstva; to razmerje je v občini Škofja Loka 10:1, seveda v končnih vlaganjih v osnovna sredstva.

Plenum je obravnaval tudi problematiko tujege kreditiranja, medsebojnega dolgovanja, porast proračunov, zaposlovanje in delovno storilnost. Udeleženci plenuma so soglasili, da teh problemov ne smemo prepustiti toku razvoja, temveč da morajo postati skrb za rešitev zapletenega gospodarskega položaja ne samo delovnega kolektiva kot celote, ampak tudi silehernega prizavljalca.

Ko so razpravljali o 10 procentni proračunske rezervi, so udeleženci ugotovili, da to proračunov ne bo bistveno prizadelo, ker bodo dohodki večji kakor so planirani.

Vendar pa se je treba odločeno zavzeti za to, da se ne bodo

Sodelovanje s lehernega proizvajalca

(nadaljevanje s 1. strani)

razčleniti. V svoji razpravi je med drugim navedel, da bodo obveznosti industrijskih gospodarskih organizacij v kranjski komuni po novem sistemu delitve za približno 4 milijarde dinarjev manjše ali za 173 percentov, neto osebni dohodki pa se bodo povečali za 20 percentov. Opozoril je tudi na to, da so podjetja pri planirjanju nekje prilika vsaj 2 milijardi dinarjev narodnega dohodka. Vse to kaže, da imajo nekatere gospo-

darske organizacije še vedno nek neresen odnos do planiranja. To varski Pintar pa je razpravil o nekaterih problemih ekonomskih enot, predvsem o tem, da te še vedno ne vedi, s kakšnimi merili za razdeljevanje dohodka razpolagajo, kar v znaten meri pasivizira tudi njihovo dejavnost oziroma napore za povečanje proizvodnje. V razpravi je sodeloval tudi podpredsednik ObLO Kranj Ivo Sefic, ki je dal časa obravnaval predvsem negospodarske investicije.

V Škofji Loki

Osnovno merilo za osebni dohodek naj bo delovni učinek

SOLAM NE ZMANJŠEVATI SREDSTEV

zmanjševata proračunska sredstva šolske dejavnosti, ker so za šolsko izredno takoj predvideni le osebni izdatki.

Iz tabele o štiri meseci izvršiti družbenega plana gospodarskih organizacij v Škofjeloški občini je razvidno, da tudi v tej komuni rastejo osebni dohodki, sicer pa sicer zmanjševajo hitreje kakor pa proizvodnja oziroma celotni dohodek. Priporinjam, da ti podatki niso popolnoma točni oziroma niso prav merilo, vendar kljub temu dajejo neko določeno sliko gospodarskega nesporazmerja. Nekatere gospodarske organizacije so v štiri meseca obdobju leta pripadajoči plan proizvodnje komaj dosegle, medtem ko so za osebne dohodke porabile že nad planom določeno kvoto.

V razpravi je sodelovalo več članov plenuma oziroma predstavnikov podjetja. Zastopnik občinskega podjetja »Marmor« iz Hotavelj v Poljanski dolini je navedel nekatere težave, ki jih ima tamkajšnji delovni kolektiv z izvodom. Direktor ELRE tv. Gašper je pa je med drugimi poudaril, da so trgovska podjetja z zmanjšanjem zalog te dejansko premestila na proizvajalce oziroma podjetja sama. K razpravi o investicijah se je javil tudi zastopnik

Z zadnjega plenuma Občine Škofja Loka

KZ Škofja Loka, ki je menil, da za prekomerno planiranje investicije nosijo del odgovornosti gospodarske organizacije same, delno pa tudi pristojni organi občinskega ljudskega odbora, ki ob izdelavi družbenega plana previseči investicij niso zmanjševali.

Nekatera podjetja so predčasno računala na to, da jim bo po uvedbi novih predpisov avtomatično ostalo več sredstev. O tem je govoril tudi zastopnik Tehnične iz Zeleznikov, ki je naglasil, da vsaj nekatera podjetja morajo delavce dobro plačati že zato, da ne prekinje delovnega razmerja in edidejo tja, kjer so bolje

Eden izmed diskutantov na torkovem plenumu SZDL je dal čas obravnaval tudi nekatere zgredene težnje predvsem v manjših delovnih kolektivih, kjer osebne dohodke dvigajo zato, ker so to storili tudi v sosednjih podjetjih, pri tem pa se ne ozirajo na nobena ekonomsko merilo. V takih primernih tezjih osebni dohodki ne morejo rasti vzporedno z delovno storilnostjo in proizvodnjo. — Več podjetij, ki imajo dovolj strokovnega osebja, so lahko proučili vse razpoložljive možnosti za izdelavo meril dela, medtem ko je to v manjših občinskih delavnicah težje, da drugi strani pa tega v takih kolektivih tudi več ali manj zavestno izogibijo.

Zato je treba vsem tem manjšim gospodarskim organizacijam nuditi vso pomoč, da bodo končno tudi te razumele, da naj bo le delovni učinek merilo, da razdeljevanje osebnega dohodka. — Uveljavljivito te miselnosti se bo dvignila tudi delovna storilnost ter proizvodnja, novi gospodarski predpisi pa bodo pokazali svojo pozitivno stran.

L.P.

Člani okrajnega komiteja ZK o stanju gradbenih delavcev

Lotiti se je treba

UVELJAVLJANJE IN SPOŠTOVANJE ČLOVEKA - DELAVCA PROIZVAJALCA

Beseda je o gradbenih delavcih. Pisali smo že o tem. V sredo pa so o tej zadevi razpravljali še na seji okrajnega komiteja ZK. Komčna ugotovitev je bila, da se prav v gradbeništvu (a z malimi razlikami tudi v gozdarstvu in kmetijstvu) delavec bolj počasi uveljavlja v današnjem družbenem sistemu kot je to v drugih industrijskih dejavnostih. Vzroki za to stanje se vlečejo kot veriga do samih razlik v ekonomski razvitosti posameznih krajev. Del krvide pa je tudi na družbeno-političnih organizacijah, ki so vse doslej puščale te probleme ob strani. Ob stihiskem razvoju pa to danes že povzroča ekonomiske in politične težave.

Za reševanje teh problemov bodo potrebeni politični kakor tudi ekonomski oziromi administrativni ukrepi. Konec letosne gradbene sezone bodo sklice širše posvetovanje vseh komunistov gradbene stroke.

Take so bile med drugim ugotovitev na seji okrajnega komiteja. Za Stefanom Nemcem, ki je v imenu komisije poročal o stanju gradbenih delavcev, so na seji še govorili: Ivo Saksida, Milan Osolnik, Albin Jensterle, Dušan Baudek, Milan Žakelj, Andrej Verbič, Andrej Levičnik, Jakob Zen, Smilja Gostiša, Tone Hafner, Zdravko Tomažin in na koncu tudi sekretar Janko Rudolf.

Prvi vir teh vzkrovkov je že v tem, da gradbena podjetja v dolodenih (manj razvitenih področjih) najdejo delavce brez večjega truda. To pa povzroča brezbarbo in hitrejo mehanizacijo v gradbeni dejavnosti, malodušen odnos do samih delavcev kot ljudi in enakopravnih državljanov in podobno. O tem je govoril zlasti Jakob Zen. Zato se več ali manj legalno zadržujejo nekateri izraziti mezdni odnosi v tej dejavnosti: akordni sistem nagravjevanja,

vredno delo. Prav tako seveda potem posamezniki ocenjujejo tudi delavce, ljudi, ki ta dela opravijo, kar je zelo napačno in celo škodljivo.

DVE SKRAJNOSTI

Kotik so o tem že razpravljali komunisti v teh kolektivih in koliko se lahko od njih pričakuje? Kot je opozoril Janko Rudolf ne bi smeli biti pri tem preveč optimistični. To zlasti opozarjata dve skrajnosti, ki so jih povedali udeleženci iz Radovljice in Škofje Loke. V enem primeru gre za 9-člansko organizacijo ZK, v kateri se sta samo dva delavca. Vsi drugi so uslužbeni. Ta organizacija v glavnem razpravlja o personalnih in drugih problemih v tehničnih in administrativnih službah. Ne razpravlja pa o težavah in problemih samih delavcev, ker teh stvari ne občuti, jih niti ne pozna. V drugem primeru pa obratno. Med člani organizacije so sami delavci, ki nimajo niti dovoljne povezave s samoupravnimi organi. Njihovi sklepi ostajajo nezaupenljivi in omi se počutijo še bolj zapostavljene. V enem kakor v drugem primeru gre za organizacije, ki niso kos, da bi se lotile, kaj šele da bi reševalo probleme, ki težijo delavce. Dobri uspehi so v Tržiču. Organizacija ZK gradbenih delavcev se je lotila urejevanja njihovega naselja, predlagala gradnjo stanovanj za družine (ne le sobe za same),

take da bi se ti delavci za stalno preselili v ta kraj in podobno.

Korenine vseh teh problemov segajo v razne ekonomski in družbeni probleme pri nas in prihajojo najbolj očitno do izraza prav na našem območju z močno razvito industrijo. Zato teh nekdanjnosti ne bo moč kar na hitro odpraviti. Sedanja razprava je bila šele začetek sistematičnega spremeljanja in ocenjevanja teh težav ter postopnega odpravljanja posameznih negativnih pojavorov, kjer in kolikor je to moč.

- i.c.

V Radovljici

Premalo zanimanja

Na zadnjem skupnem plenumu Občinskega odbora SZDL in Občinskega sindikalnega sveta v Radovljici so kot v osrednjem problemu govorili

MALI OGLASI

PRODAM

Prodam skoraj nov dvojni kavč - obrtniško delo in neobičajna izdelava. Poizvedbe vsak dan pri Jela Zavrl, Kranj, Pot na Jošta 12. Podjetje »Vino Kranj« v Kraju ima v prodaji sede ležake z litražo od 1000 do 3000 litrov. Ostale informacije pri upravi podjetja 2498.

Prodam prašičke po 6 težinov stare in 2 prašiče težka od 30 do 50 kg. Suha 14, Kranj 2507.

Prodam nova večja garažna vrata. Naslov v oglašnem oddelku 2506.

Prodam dobro ohranjeno kosilico Puch roller Osta myl mlinico. Hafner Valentijn, Zabnica 14 2508.

Prodam skoraj nov original Puch roller 150 cm s prevoženimi 6800 km. Ogled popoldan. Sr. Bitnje 82 2509.

Prodam bele piške. Jelenčev Št. 23, Primekovo, Kranj 2511.

Prodam motorno kolo DKW 350 ccm v zelo dobrem stanju. Sutna Št. 9, Zabnica 2515.

Melbrosin - preparat cvetnega prahu in matičnega mlečka (Gele Royale), garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Melbro - Copp (Zavod za čebelanštvo - Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preprata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1215.

Ugodno prodam Primo 175 ccm, tip 60. Novak Leopold, C. Cirila Tavčarja 1, Jesenice 2531.

Prodam suh in otesan svabeni les. Naslov v oglašnem oddelku 2532.

Zaradi sellive ugodno prodam pomivalno mizo, kredenco in lešnice. Naslov v oglašnem oddelku 2533.

Prodam 1000 kg cementa. Anhovo 250 in 4 kubične metre gašenega apna. Naslov v oglašnem oddelku 2534.

Prodam vprežno kosilico znamke »Bautz«. Naslov v oglašnem oddelku 3535.

Prodam 2 prašiča, težka po 40 kilogramov. Visoko 15 2536.

Prodam ročno stiskalico - Kna-ker. Naslov v oglašnem oddelku 2537.

Več komadov gostilniških vrtnih sklopnih miz predam. Cena po dogovoru. Novak, mizarstvo, Medvode 94 2538.

Prodam 1000 kg cementa. Naslov v oglašnem oddelku 2539.

Prodam vzdoljiv stopeč štedilnik s češkimi plastičnimi, sobno peč - visoko. Makuc Terezija, C. na Klancu 16, Kranj 2540.

Prodam Italijanski moped na 3 prestave. Kalan, Medvode 75 (pri gostilni na Klancu) 2541.

Prodam piške vseh vrst za reje. Okroglo 24 2542.

2 kravi s teletom ali brez prodam po izbiri. Stružev 5, Kranj 2543.

Prodam rabljen divan. Cena 9000 din. Gorenjsavska 1, Kranj 2544.

Prodam čevljarski stroj Singer v brezhibnem stanju. Cena 60.000 din. Zg. Duplje 21 2545.

Prodam ali dam v najem stroj za izdelavo zidne opeke. Naslov v oglašnem oddelku 2546.

Prodam: 2 beli postelji, 2 mreži, 1 kredenco, 1 omarico, 2 prodajna pulta, 1 pisalno mizo, 2 stelazi - vse rabljeno. Sport, Preddvor 5 2547.

Prodam motorno kolo - Mechles. 350 ccm v prav dobrem stanju. Stražiška ulica 13, Kranj 2548.

Opeko »Monta 12« okrog 600 kom. prodam. Informacije: Vajenski dom, Tomšičeva 44, Kranj 2549.

Prodam po 6 tednov stare pršilice »Jorkiške« pasme - bele. Brezovica 4, Kropa 2550.

Telico s teletom prodam. Zibert Franc, Suha 19, Kranj 2551.

Prodam 3000 kom. zidne opeke in sod smole. Naslov v oglašnem oddelku 2552.

Prodam kozo z mladičkom ljubiteljem živali. Poizve se na Cestni Staneta Zagarja 50/A, Kranj 2551.

Dotični, ki je v ponedeljek, 19. t. m. prevzel od mene ovitek z mizarskim orodjem, naj me obvesti, kje se nahaja. Dam nazadno. Poličar, Vodopivec 15 ali na upravo Glasa 2556.

KUPIM

Vozilne in čebelne voške, pristni, odkupuje po najvišjih dnevnih cenah. Zavod za čebelarstvo, Ljubljana, Miklošičeva 30 1342.

OBVESČEVALEC

OBJAVE

RAZPIS

Skupnost PTP podjetij LRS v Ljubljani razpisuje sprejem učencev v šolo s praktičnim poukom za telekomunikacije v Ljubljani za leto 1961/62 in to:

odsek za 14 mehanike in v odsek za 11 montanje

Kandidati ne smejo biti mlajši od 14 let in starejši od 17 let in morajo imeti dovršeno osmiletko.

Kandidati bodo opravili sprejemni izpit iz matematike in fizike po učenem programu osmiletke.

Na sprejemni izpit, ki se bo vršil 4. septembra ob 8. uri v šoli za telekomunikacije v Ljubljani - Celjska ulica, bodo kandidati pozvani pismeno. Prošnje za sprejem morajo vložiti pri podjetju za PTT promet Kranj do 1. julija 1961.

Prošnji je priložiti sledče dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo,
2. rojstni izpisek,
3. zdravniško spričevalo.

V prošnji je potrebno navesti v kateri odsek šole se žele vpisati, socialno in premoženjsko stanje, poklic staršev v kraj stanovanja. Ce ne pridejo neposredno iz šole, morajo tudi navesti sedanji poklic, ki so ga opravljali.

Solanje traja tri leta. Po zaključenem prvem in drugem razredu so učenci obvezni prebiti mesec dni na počitniški praksi.

V času solanja prejemajo učenci nagrado in to: v I. razredu din 4000, - v II. razredu din 4500 - in v III. razredu din 5000 mesecno. Razen tega lahko učenci zaprosijo za stipendijo pri prisostnem podjetju za PTT promet v smislu zakonskih predpisov; višina stipendije zavisi od učnega uspeha in premoženjskega stanja.

Po končani šoli dobre učenci strokovno kvalifikacijo kvalificirane delavcev z nazivom telegrafiko-telefonski mehanik, odnosno kvalificirani moniter in linij.

Sola ima svoj internat, v katerega se sprejemajo kandidati na podlagi posebne pismene prošnje, koljkovane s 30 din. Oskrbni stroški v internatu bodo določeni naknadno.

Skupnost PTT podjetij LRS Ljubljana

OBJAVA

Avto-moto društvo Senčur obvešča vse zainteresirane, da se prične nov tečaj za šofere amaterje A in B kategorije dne 6. julija 1961 ob 20. uri v društvenih prostorih. Prijave oddati v trgovini Zadržnega doma vsak dan od 7-20 ure, razen 29. in 30. t. m., ko bo trgovina zaprta.

Nadaljnje društvo razpisuje način, da se delovno mesto honorarnega administratorja-ke za tajniško-blagajnske posile. Pogoji: srednja strokovna izobrazba z daljšo praksjo ali uspešno dovršeno ekonomsko šolo. Plača ugodna, odnosno po dogovoru.

AMD Senčur

OBJAVA

»Vse borce Kokrškega odreda naprošamo, da se prijavijo za partizanski pohod na Poljane od 2.-4. julija 1961. Prijave sprejemajo odbori ZD NOV, pripravljalni štab in odbor Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev v Tržiču. Tovariši iz oddaljenih krajev naj pridejo v Tržič 1. julija 1961 zvečer. Za prehrano in prenočišča je urejeno.«

ZAHVALA

Ob prilikli požaru, ki ga je povzročila strelišča, se zahvaljujemo kranjskemu gasilskemu vodu za požrtvovaloštvom. Posebno se zahvaljujemo sosedom, ki so mi ob tej prilikli prisločili na pomoč in prepredili še večjo škodo. Stanko Likar, C. Kokrškega odreda 22, Kranj.

HINO

Jesenice »RADIO«: 24. in 25. junija španski film PRODAJALKA VIJOLIC

Jesenice »PLAVŽ«: 24. in 25. junija nemški barvni film KRALJ CARDASA

Zirovnik: 24. junija francoski film ZVER JE IZPUŠCENA, 25. junija ameriški barvni film PU-STOLOVSCINE TOMA SOJERA

Dovje: 24. junija ameriški barvni film PUSTOLOVSCINE TO-MA SOJERA 25. junija francoski film ZVER JE IZPUŠCENA

Koroška Bela: 24. in 25. junija ameriški film ob 3.10 NA JUMO

Kropa: 24. junija ameriški barvni film VELIKAN I. del ob 20. uri 25. junija ameriški barvni film OBRACUN V TAJBL ROCKU ob 16. in 20. uri

Ljubno: 24. junija slovenski film DOBRI STARI PIANINO ob 20. uri, 25. junija isti film ob 16. uri

Radovljica: 24. junija ameriški barvni film NA NABOJU NI IMENA ob 20. uri, 25. junija isti film ob 16. in 20. ur, zapadno nemški film PRED SONCNIM ZAHODOM ob 18. uri

Skofja Loka »SORA«: 24. in 25. junija nemški barvni film PET-BOGRAJSKE NOCI

S sodišča

Želja za avanturizmom ju je privedla do velikega kaznivega dejanja

Senat petorice Okrožnega sodišča v Kranju ni imel lahke narave, ko je sodil 18-letnemu Francu Slapniku pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je napadečima, da hrani denar pri svojem sinu, ki stanuje v drugi hiši. Ta dva tega seveda nista verjela in sta pretaknila vse prostore, pa na

posaditi k peči. Jože Markelj je

zahteval od njega denar, Franc Slapnik pa je to zahtevo še podkreplj z lovskim nožem, ki mu ga je nastavil na prsi.

Potočnik se je znašel le toliko, da nai hotel povedati, kje ima svoje prihranke. Odvrnil je

„Čas pa je morje“

RAZGOVOR S PESNIKOM MIHOM KLINARJEM

Na Poljanah nad Jesenicami bodo Dan borec, 4. julija, ob veliki okrajinji proslavi 20-letnico vstaje izvajali tudi Klinarjevo »Rdečo kantato«. Zato smo te vrstice posvetili dodeljanemu pesnikovemu snovanju in pa kratkemu zapisu o Rdeči kantati.

Cas pa je morje,
vihravo in sivo...

Dasi ga nisem poznal — sem ga pozna! Mnogokrat sva se našla na belih listih revij — om kot u-svarjalec, jaz kot bralec. Vidite, črav se nisva poznala, sva bila

cer ne bi bil umetnik! Tako je bilo tih prijateljstvo že davno prej, že davno pred prvim stiskom roke, že davno prej, predem sem stopil na njegov dom.

Ko sem stopal po stopnicah so zorela vprašanja, ki sem mu jih mislil zastaviti. Samo trenutek nato sva sedla za majhno mizo in pričela najim razgovor. Na mizi je ležal majhen pisanil stroj in kup papirjev. Pesnik je bil videti izmučen in, ko je opazil, da ga zvedavo opazujem, mi je povedal, da je vse noč pisal. Je pa tako — od nekaj je prila bolečina pa je sedel k stroju in pisal in pisal.

Na bližnjem proslavi na Poljanah bodo izvajali večno Rdečo kantato, ki jo je uglasil Radojan Gobec. Bi nam hoteli povedati kaj o njej?

»Kantata je pravzaprav pesniški prerez časa in dogajanja v njem v zadnjih sedemdesetih letih. V njej skušam pokazati skoz notranje rast vzpone in padce jeseniškega, pravzaprav širše, slovenskega delavstva. Kantata je pisana v svobodnem verzu in obsegajo 14 pesmi ter se zaključuje s himno. Osnovni motiv je človek. Človek priklenjen na čas in kategora pa bi se rad izigral. Človek Prometej, ki je nebu ukradel ogenj in naučil ljudi ravnati z njim. Zato so ga priklenili. V prenesenem smislu mislim namreč, da je bilo vsako napredno predvojno delavsko gibanje tudi prometejstvo. Za Kantato je zelo pomembno, da prikazuje rast našega delavstva, osveščanje razreda kot takega.«

V mislih sem se srečal s Klinarjevim tekstrom, zanosošno pesmijo, ki raste, ki raste v svoji ideji, je smela po izrazu in globoka po vsebinji. Ni slučaj, da je Klinar v svoji Kantati segel po Cankarjevem Simmu Sirotniku in ga postavil za simbol razreda, ki raste in se osvešča ter tako spreminja iz razreda po sebi v »razred zase...« Da, po tistem Simmu Sirotniku, ki je 50 let garal in služil svojemu gospodarju. Vendan Cankarjev in Klinarjev Simen v svojem najglobljivem bistvu nimata mnogo skupnega, medtem ko je bil Cankarjev Simen več ali manj objekt okoli katerega je veliki umetnik splošno svojo podobo in z njim pokazal vso človeško bedo, a obenem osmisnil birokrat in filistre, je Klinarjev Simen simbol človeka,

priklenjenega na čas, z njegovo veliko željo, stopiti iz njega. V prvi pesmi Kantate izraža pesnik svoj intimni odnos do objektivnega dogajanja. Druga pesem poje o neosveščnosti našega proletariata: Moli in delaj in bodi ponjen... Molil je, Delal je, Bil je ponjen. Tako raste dogajanje preko rdečega oktobra, dogajanja doma na Zaloški cesti, v Trbovljah in drugod v času Obzname, ko je »pod pepelom tela žerjavka upora«. Klinar po tem Irično meditira, poje o fašizmu v Španiji in Nemčiji, o čudnem črem kriku in pa o borbi našega ljudstva izpod težkega jarima. Vsa izpoved se zaključi s himno.

Pesnika sem vprašal, kako sta se ujela s komunistom Radovana Gobema. Pripravovali mi je, da je pred časom poslušal izvajanje posmeznih odionikov in da mu zdi komunistova muzika odlična.

Zvedava sem ga spomnil na njegovo zbirko Zeleno torzo, ki je izšla pred časom v Kranju.

»Z Zelenim torzom« sem pravzaprav odložil staro bremo. Časovno je zbirka izredno široka, saj sega vse tja do leta 1939. Kljub temu, da je zbirka dokaj neugodno sprejeta pri nekaterih mlajših kritikih, je v njej marsik, tako dotedu tudi številni pesniki, med njimi Lojze Krakar, kar ho ostalo.

Segel sem mu v besedo in povprašal, kako kaj s prozo.

»Zadnja leta sem se zelo na široko ukvarjal, še zlasti po letu 1954, z zgodovino delavskega gibanja na Jesenicah. Ves ta obsežni material, ki sem ga zbral, mi zdaj prerašča velik prozni tekst. In tako zdaj ugotavljam, da mi je proza pravzaprav bližja kot poezija. Poesija je mladost. Trga se iz človeka, iz mladosti in je zato tudi mladost potrebna. Ko pa človeka spoznanja prerastejo načinno občutje, postane človek nekje cinkin, pesem ni več čista pesem! Tako je proza lahko obširnejša in tehtnejša. Zdaj pravzaprav dajši prozni tekst Luči v sivem mestu. Dogajanje v delu sega v obdobje 1931–32.«

Kje pa ste pričeli objavljati svoja prva dela?«

»Začel sem pri Mentorju leta 1939 nato pa pri Naši rasti. Takrat sem hodil na kranjsko gimnazijo, kjer smo imeli svoj literarni krožek, ki je bil ustanovljen na podlagi SKOŠ. Po vojni sem objavljiv v Šodobnosti, v številnih časopisih in revijah.«

Kaj pa zgledi? «Od domačih sem vedno red Med najboljšimi v Sloveniji

Preteklo nedeljo je bila v Mariboru republiška revija najboljših amaterskih pevskih zborov. — Revije je je udeležilo 15 zborov iz vse Slovenije: DPD Svoboda Koper, DPD Svoboda Ljutomer, Obrniki, Ptuj, France Prešeren in Komorni zbor iz Celja, Glasbena matica in akademika pevska zborna Tone Tomšič in Vinko Vod-

picev. Partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane, Meški zbor Slava Klavora in učiteljski pevski zbor Slavko Osterle iz Maribora, ženski in mešani pevski zbor France Prešeren iz Kranja ter dva pevska zbara iz Jamestva.

Lečenja pevska revija je pokazala viden napredok, tako v izboru skladb, v tehnični izvedbi in zborovski zvočnosti. Izreden uspeh sta dosegli ženski in mešani pevski zbor France Prešeren iz Kranja. Glasbeni strokovnjaki so izjavili, da je ženski pevski zbor prav vistveno izvedel Program. — Pej je skladbo Radovana Gobea — Pomladna, Petra Liparja — Hej, obliku preko polja, kam? ter Rada Šmoničija — Kurje gospe. Pevski zbor je s kultiviranostjo glasov, čisto intonacijo in prepravevalno interpretacijo izrazil najvišje dosegne repreaktivnosti v amaterskih zborovski dejavnosti. S tem se je tudi uvrstil med vodilne zbere v naši republike.

Mešani pevski zbor je že s svojo prvo skladbo Petra Liparja — Žemlja govor, prepravil, navdušil občinstvo in strokovnjake. Tudi skladba Blaža Ančeta — Stari mlin, je bila toplo sprejeta. Oba pevska zbara sta na tej ravni dobitila najvišje priznanje in jima k uspehu tudi načeljamo. Oba zbara sta nastajala pod vodstvom dirigenta Liparja.

Koncert zabavne glasbe

V sobotek, 21. junija, je gostoval velikem kinu Kranj v Kranju veliki pevski orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamčiča. Pripravljen koncert zabavne glasbe, ki so ga po posnali streljili poslušali, je poklonila RTV Ljubljana Kranju kot zmagovalcu na oddaji »Spomajaj svoj domači žanr.« Na koncertu so ob orkestru nastopili in pevci: Ralfo Ingolič, Maša Sepe, Marjana Deržaj, Ljiljan Petrovič, Beti Jurkovič, Marko Novosel, Djordje Marjanovič in Jelha Cvetičar. V koncertu, ki je trajal dobro uro so bili najtoplje sprejeti Djordje Marjanovič, ki je na koncertu pel Adio Maria, in Karolino, Marko Novosel s pesmima More in Mali motorist in Marjana Deržaj s pesmijo Tisoč modulih mehurčkov.

Vsi, ki se žele izučiti dokončnega poklica, pa še nimajo zagotovljene podjetja — učnega mojstra, naj stopijo v stik s pristojno občinsko posredovalnico za delo, ki bo skušala najti zanje dočasno učno mestje. Kajda

Filmi, ki jih gledamo

Po Gorenjski predvajajo te dni naslednje filme. Na Jesenicah je na sporedu španski film »Prodajalka vijodie«. V Kropi vrte prvi del Deanovega filma »Velikan«. »Dobili stari pianino« je na sporedu v Ljubljani. O filmu Audia Murphyja — »Ni imena na naboju«, ki je v teh dneh na sporedu v Radovljici, smo v našem časopisu že pisali. V Skofiji Loki je v dneh, ki pa so do sedanjih izkušnjah ne obetajo dolgega poleta, »Dolgo topoletje«. O filmu smo bili že pisali, ko so ga vrteli v Kranju, zato bomo danes o njem spregovorili zelo na kratko. V Kranju je bil na sporedu francoski film »Zaklad z obale Durance«, zdaj vrte italijanske »Zaljubljene«, v prihodnje pa obetajo western »Zlonajena zvezda« in pa edinični film, ki ga že daje težko pričakujemo — »Polkovnik in jazz«. Danes bi želeli le na kratko spregovoriti o »Delgou templetje poletju« in o francoskem filmu »Zaklad z obale Durance«.

ZAKLAD Z OBALE DURANCE — Francoski film, najsi so v svoji podobi dobri ali slab, so nekje vedno zanimivi — zaradi svoje svežine. Tako je tudi z »Zakladom z obale Durance«. Film pričuje o elementarni sili vode in o ludeh, ki se z njo srečujejo. V dolini reke Durance so sklenili postaviti velikanski jez, tako da bi voda poplavila vso dolino. V ta okvir so ustvarjalci vpeljali skupino ljudi in njihove vseže temno zvezzi z vodo. Kajab tema, da je tema filma zelo privlačna in nov.

JURE KOBAL

S seje Sveta za šolstvo, prosveto in kulturo OLO Kranj

O finansiranju šolstva

Preteklo sredo je bila na OLO Kranj tretja seja sveta za šolstvo, kulturo in prosveto. Tokrat so pri razvozljavanju nastali problemi. Prosvetni delavec so že dalj časa želeli izmeniti svoje delo z delom proizvajalcev. Možnosti, ki se odpirajo, se dajo za sedaj žal še slitti, vendar je vedno nedavni delavec na dobrni poti, da se še bolj uveljavijo kot družbeni delavec širokemu formata, kar bo šole le še bolj povezalo s potrebnimi sodobnega življenja pris.

Zdaj smo v prvi fazi realizacije zakona o finansiranju šol, katerega osnovni cilj je, da se bodo šole kar najbolj osamosvojile. Po vseh občinah so ustanovili občinske sklope za finansiranje šol. Novi zakon o finansiranju pa je predvsem perspektivni zakon, ki bo nedvomno terjal nekaj let, preden se bo v praksi uveljavil. Sole se bodo po tem zakonom osamosvojile in postale samostojne družbene ustanove. Med njimi ne bo — kot doslej — neprestano vselej nevarnost neizrabljениh ali nezagotovljenih finančnih sredstev, kar je čestokrat doslej vodilo k neracionalni izrabi sredstev.

Nastajanje novega sistema, postavljanje novih odnosov v šolah samih, novih odnosov do njihovih ustanoviteljev, pa zahteva intenzivno delo in veliko napora vseh prizadetih, predvsem pa sistematično pojasnjevanje novega sistema, njegovih družbenih odnosov, novega položaja šolskih ustanov in prosvetnih delavcev v njih. Vzoperedno s tem je treba odklanjati ostanke stare miselnosti, konzervativnosti

Nadalje se obravnavali še načinovanje prosvetnih delavcev. Posamezne šolske ustanove naj bi takoj pristopile k izdelavi pravilnikov za razdeljevanje osobnih dohodkov, tako da jih zakon o delitvi dohodka prosvetnih delavcev ne najde nepripravljenih, saj jim bo tudi odprt možnosti.

Na koncu so poudarili, da so organi, ki so odgovorni za izvedbo novega zakona po občinah preveč osamljeni in da jim bo moral okraj nuditi več pomoči — skratka postati koordinator občin s ciljem enotnih prizadevanj pri uresničevanju zakona.

Nekateri občinski ljudski odbori niso v celoti sprejeli vseh odlokov, ki jih predvideva temeljni zakon. Prav tako vsi upravni odbori skladov za šolstvo nimajo še izdelanih pravilnikov in finančnih planov.

Nadalej se obravnavali še načinovanje prosvetnih delavcev. Posamezne šolske ustanove naj bi takoj pristopile k izdelavi pravilnikov za razdeljevanje osobnih dohodkov, tako da jih zakon o delitvi dohodka prosvetnih delavcev ne najde nepripravljenih, saj jim bo tudi odprt možnosti.

Na koncu so določili letošnje nagradjenice za šolsko leto 1960/61.

R. F.

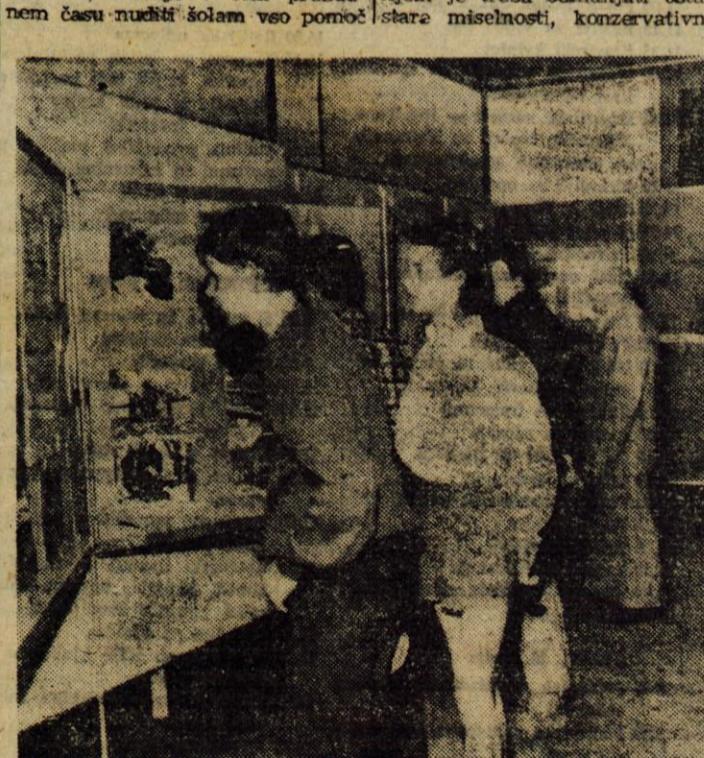
Operni solisti — gostje na Bledu

V tem tednu se je zvrstilo v Kazini na Bledu s petek nekaj predstav. Med obiskovalci je vzbudila največje zanimanje nedeljska Modna revija, ki je bila v letosni sezoni prva predstava te vrste. V torek so namesto akademike folklorne skupine iz Ljubljane izvajali več jugoslovenskih narodnih plesov in pesmi Jesenčani. Ti se bodo letos še nekajkrat predstavili turistom in gostom na Bledu. Družbeno zabavni spored je izpolnila predstavitev večer plesnih žejja in spored veselih melodij kvinteta »Boris Kovačič« iz Ljubljane. S pevecema Stankom Čeriškom in Damilom Cadežem se bo kvintet predstavil v soboto zvezver.

Predstav v letosni sezoni prireditve bodo v pondeljek, 26. junija, izvajali koncert operne in umetne glasbe solisti ljubljanske opere; sopranistka Vilma Bulcoveča, tenorist Mirko Brajnik, basist Ladislav Korošec in violinist Ali Dermelj.

Nobelov nagradjenec Per Lagerkvist, ki je tudi član švedske akademije, je pred kratkim dosegel 70 let. Lagerkvist je pesnik, romanopisec, dramatik. Njegovo zadnje delo »Ahasverusova smrt« prevajajo zdaj v Zdrženih državah.

Po podatkih časopisa za založništvo bodo v tem letu izšla tri dela naših literarnih ustvarjalcev v ZDA. Izšle bodo naslednje knjige: Grozdane Oljic — Izlet v nebo, Ottja Bihalija — Moderni jugoslovenski slikarji in Blatovičev delo »Cvetni petek leta prema muzej«.

V malih dvorani pri Jelenu je kranjski Muzej revolucion. 17. junija odprti razstavo pod naslovom VSTAJA NA GORENJSKEM. Razstavljenega je precej pisanega in slikovnega dokumentarnega građa iz časov NOB. Odprtje razstave, ki bo

SKRIJUOSTI AJDNE RAD POTOKI

Letos spomladi so na visokem hribu Ajdne, na levem bregu Save, nad vasjo Potoki, izvedli raziskovalno odkopavanje, ki bi naj omogočilo rešiti eno izmed najzanimivejših zgodovinskih vprašanj sveske doline.

Zgodovinski pomen Ajdne je že stoletja star, žal pa še vedno ne vemo pravega odgovora. Odkar prebiva slovensko ljudstvo na območju Žirovnice do Javornika, je na Ajdno z njenim razvalinami gledalo kot na nekaj skrivnostnega.

Ko je zgodovinar I. V. Valvazor zbiral podatke o preteklosti slovenske zemlje za svoja zbranogodovinska dela, je med drugimi hotel rešiti tudi vprašanje Ajdne. Pri fužinah na Javorniku je zvezdel marsikaj o ljudstvu, ki je nekoč živel v predelih Karavank, Pastirji s Koroške Bele, Potok in Žirovnice so mu pokazali dragocene kovinske predmete iz brona in srebra, ki so jih našli po bevkah in žirovniških planinah. Nenovni najdeni predmeti si je Valvazor ustvaril mnenje o poganskem gradiču nad Potoki.

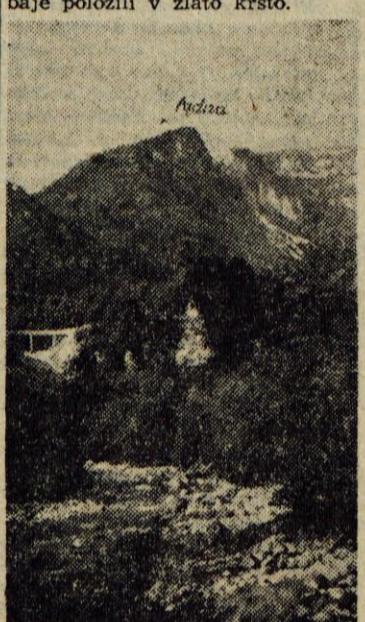
Peterman, krajevni zdravnik na Belščici, se je že pred Valvazorem hotel seznaniti z davno preteklostjo prebivalcev Karavank. Prisluhnil je besedam pastirjev, lovevem in rudarjem, ki so pripravovali o skrivenostih krajih, predvsem o grobovih vrh Belščice, ki bi naj pripadali pogonom iz Ajdne. Začel je zbirati ljudi, predvsem rudarje, ki so rudarji v Belščici, da bi z njimi odkopovali grobove. Zanimala ga je pisava, ki je bila vklesana na nagrobnih spomenikih, kot zdravnika pa ga je zanimalo tudi okostje, da bi dognal, kakšni so bili takratni ljudje. Z nadrušarjem Solzino s Koroške Bele, ki je nadziral rudarje javorničke fužline, sta si ogledala nagrobne spomenike. Ko je nekajkrat zamaknil s krampom, se je razbesnela nevihta. V strahu sta zapustila kraj. Ko sta prišla do ostalih rudarjev sta pripravovala, da je vmes posegla nadnaravna sila. Vest o maščevanju poganov in strahu pred njihovo jezo je dolgo zadrževal ljudi. Misili so, da je grobove treba pustiti pri miru.

Na zgodovinarja Valvazorja je ta dogodek močno vplival. Ajdno je opisal skrivenost. Kljub povpraševanju ni mogel dognati, kdaj se je graditi porušil.

Po Valvazoru se za preteklost karavanskih selišč in borbič ni nihče zanimal. Ker na Belščici ob naselju 1,5 milijona ljudi.

nevihtah rado treska, si ni nihče upal v bližino, grobov.

150 let pozneje se je v grobom na Belščico odpravil nadplavžar Vilman iz Javornika. Dele je bilo brezuspešno. Pozneje so poskušali še drugi. Žeja vseh je bila, najti grob zadnjega ajdovskega velikaša, katerega truplo so baje položili v zlato krsto.

V dvajsetem stoletju pa zanimalo za Ajdno naraste. Najprej je prišel kopat ljubljanski arheolog Walter Schmid, pozneje pa se je uveljavil nadučitelj Janko Baraga s Koroške Bele. Smatral je Ajdno za staro svetišče, kjer so Ajdi žrtvovali darove bogovom. Svoje zanimalo za Ajdno je prenalo tudi na učence.

Zadnja leta pa se je za Ajdno začelo zanimati Tehnični železarski muzej na Jesenicah. Pri začetku odkopavanju zidu so imeli srečno roko. Našli so sledove predimskih dober in srednjega veka.

RAZVOJ MOSKVE

V Moskvi so sklenili popolnoma preurediti staro mesto. Znano je, da je nekoč 70 odstotkov hiš bilo zgrajenih iz lesa ter mešanic lesa in opeke. Lamsko leto je bilo v Moskvi samo še 20 odstotkov lesenihi hiš. Mesto zavzemata sedaj površino 87.500 hektarov, kar je za 2,5 krat več kot pred vojno.

Predvidevajo, da bodo v prihodnjih sedmih letih preseili iz starega dela mesta v nova mestna vilačilci.

Zlasti pomembne so najdbe keramike z ornamenti, živalske kosti in dva predmeta iz kovanega železa. Keramika iz predimskih dober je slična keramiki, ki so jo odkopali v Kranju v predzgodovinskih plasti. Keramika je omogočila, da so natančno opredelili čas in dognali, da je Ajdna res staro pogansko svetišče ali pa morda četrtnik, kot je predvideval Janko Baraga. Po obzidju in srednjeveški keramiki pa moramo soditi, da je bila Ajdna močna srednjeveška utrdba, ki je po vsej verjetnosti dočakala prihod Slo-

vanov. Ena zanimivost kaže, da je ornament keramike, katero so našli pri lanskoletnih delih pri zadnjem plavžu v Savskih Jamah, podoben ornamentu iz Ajdne. Keramika bo morda ena od bistvenih vezi pri ugotavljanju starosti in povezave med kraji v Karavankah, za katere nimamo pogansko svetišče ali pa morda četrtnik, kot je izjavil Preiskava najdenih kovinskih predmetov pa je pokazala da gre za primativno izdelavo, kar govorí v prid starosti topilništva in kovaštva v Karavankah.

Velikani v letalstvu

Letošnja letalska razstava v Parizu je presegla vse pričakovanja. Največ priznanja so dosegli Rusi s svojim letalskim velikanom »Tu-polje TU-114«. To potniško letalo lahko poleti s 170 potnikami (v turistični verziji jih baje lahko vkrca tudi do 220). S svojimi števimi turbomotorji doseže hitrost preko 850 km na uru.

Letalske razstave v Parizu imajo bogato tradicijo, ker jih priznajo že od prvih začetkov letalstva. Prvo razstavo so priredili leta 1909. Letos je na razstavi

Vlak na enem tiru

Zeleznicne na eni tirci so vse bolj pogoste v svetu. V Nemčiji, Franciji in še v nekaterih državah že tečejo vlaki po eni tirci. Zadnji čas se je tem državam pridružila še Japonska. V bližini Tokia so zgradili prvo progo. Vlak lahko razvije hitrost do 40 km na uru.

Krmilo za ladje

Inženir neke nemške tovarne je izdelal »aktivno« krmilo za ladje, ki jim omogoča, da so lahko obrnejo na mestu. To so dosegli na ta način, da so na krmu vgradili ladjam poseben elektromotor z vijakom, tako da na krmu deluje močan bočni pritisik. »Aktivno« krmilo bo služilo predvsem velikim trgovskim ladjam, ki bodo z to napravo lažje prihajali v prisostni in ne bodo potrebovala vlačilev. Nadalje bodo »aktivno« krmilo uporabljali pri ladjah, ki polagajo podvodne kable, pri gašenju ladijskih požarov in pri vlačilcih.

LETALNI TURISTIČNI PROMET V SLOVENIJI. V letošnjem letu smo dosegli že dokaj ugodne rezultate v turističnem prometu. Po podatkih Zavoda za statistiko je bilo letos v istem obdobju skoraj 17 odstotkov več kot pred letom. Nečitve domačih gostov so se povečale za 15,7 odstotkov, noči-

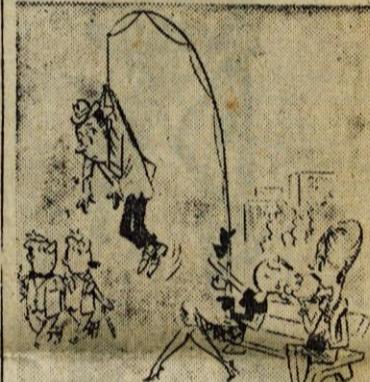
Prva žetev v Sahari

Hidrometeorološke zaloge najbolj peščene in suhe zemlje na svetu so skoraj neomejene. To protislovno resnico je odkril že leta 1890 francoski inženir Rollan, ko je izjavil, da so pod saharsko skorjo velike količine sladke vode. Hidrološka slika Sahare, ki so jo napravili geologi, odkriva velika nahajališča podzemne vode, ki ima svoje poreklo deloma iz morskih sedimentov, ko je saharska prostranstva prekrivalo še more, deloma pa so to ostanki rečne vode iz časa, ko se je Sahara osušila. Tegova, ki je do sedaj pomenila nepremostljivo zapreko, je velika globina talne vode, kajti voda se zadržuje v globini 2000 metrov pod zemljoi.

Francosko raziskovanja za izviri saharskih naft je ogromno priznala, da so odkrili bogate sloje vode. Ze leta 1954 je neka petroleska tvrdka naletela v področju Tugurt na velike količine vode, ki se je zadrževala 1537 metrov pod zemeljsko površino. Toda za kapitaliste je bilo važnejše izkoriščanje naft, kot pa iskanje vode. Sele ko so izvori naftne na področju osušili, so prebivalstvu prodali vrtino, ki danes daje okrog 150 litrov vode v sekundi. Pritisek te vode je tako močan, da je vodni curenek nekaj metrov visok. Nove vodne vrtine so pozneje skopali v Tamerni in

»Tukaj v časopisu dajejo zanimivo navodilo, kako žena lahko zasluži denar v prostem času!«

»Rekla sem ti, da greva možeš loviti, ti pa si vzela to čisto dobesedno!«

GOSPODARSKE USTI

Jugoslavija na tržaškem veselju. Na letošnjem tržaškem veselju, ki ima večko leto pomembnejšo vlogo v razvoju blagovne izmenjave med Italijo in Jugoslavijo, bodo sodelovala številna jugoslovanska podjetja. Izmed slovenskih podjetij bodo na sejmu zastopana Utensilia Ljubljana, Elektrogospodarska skupnost Slovenije, Impol Slovenska Bistrica, Tomos Koper, Tehno-impeks Ljubljana, Tržiška tovarna kos in srpop TŠL, Iskra Kranj, Tops in TOS iz Ljubljane, ETA Cerkno, ELMA Crnuče in nekatera prehrambena ter prometna podjetja.

Letošnji turistični promet v Sloveniji. V letošnjem letu smo dosegli že dokaj ugodne rezultate v turističnem prometu. Po podatkih Zavoda za statistiko je bilo letos v istem obdobju skoraj 17 odstotkov več kot pred letom.

LETALNI TURISTIČNI PROMET V SLOVENIJI. V letošnjem letu smo dosegli že dokaj ugodne rezultate v turističnem prometu. Po podatkih Zavoda za statistiko je bilo letos v istem obdobju skoraj 17 odstotkov več kot pred letom.

ve inozemcev pa kar za 24 odstotkov. Skupno je nočilo v Sloveniji v razdobju januar – april 476.111 gostov.

PRVI TEKSTILNI KOMBINAT V ISTRI.

V bližini Pazina bodo do konca leta 1965 zgradili velik tekstilni kombinat, ki bo zaposloval okoli 2700 delavcev in dosegel letno 10 miliard celotnega dohodka. Stroški za gradnjo tega kombinata bodo znašali nekaj nad 3 milijarde dinarjev.

DEVET PERCENTNO POVEČANJE. Industrijska proizvodnja v prvih petih mesecih letos je porasla v primerjavi z istim obdobjem lani za 9 percent. Zlasti se je povečala proizvodnja naftne in gradbenega materiala.

V KOSOVSKI MITROVICI TOVARNA AKUMULATORJEV. V Kosovski Mitrovici bodo zgradili tovarno akumulatorjev. Gradenje, ki bo stala 120 milijonov dinarjev, bo finančiralo rudnik svinca ter cinka Trepča.

TOREK, 27. junija

8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu

8.30 Pionirski tehnik

8.50 Hammond orgle

9.00 Med renesanso in impresionizmom

10.15 S sprejemnikom na dopust

11.00 Po svetu jazzu

11.30 Popevke se vrstijo

12.00 Venček narodnih melodij

12.15 Jože Kregar: Cvetcice dobletnice

12.25 Igra Pihalni orkester LM

12.45 Črno in belo

13.30 Nekaj razpoloženjske glasbe

14.00 Vredni zvoki

14.30 Priridevne dneva

14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

15.40 Tri skladbe za violončelo in orkester

16.00 Humeska

16.20 Majhni ansambl

16.40 Mladinski mešani zbor gimnazije

17.15 Kitara in vibrafon

17.30 Po kinu se dobimo

18.00 Druga prizora iz opere Hovančina

18.20 Pozdrav z gorja

18.45 Okno v svet

20.00 V dvo v tričetrtinskem taktu

20.20 Radiska komedija

21.14 Melodije za prijeten konec tedna

22.15 Oddaja za naše izseljence

23.05 Plesna glasba

TOREK, 29. junija

8.05 Glasba ob delu

8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani

8.45 Divertissement za klavir in gozdalni orkester

8.90 Iz jugoslovanskih oper

10.15 Z melodijami ob obalah Sredozemskega morja

11.00 Malo na violončelo, malo na klarinet

11.40 Otroci pozdravljajo

12.00 Vocalni kvintet Lisinski iz Zagreba

12.15 Kmetijski nasveti – ing. Vukanović Šišaković: Odljiv vinske trte

12.25 Hammond orgle in trio orgle Raisner

12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja

13.30 Zdjaj pa kar po domače

13.55 Nekaj opernih baletov

14.30 Priridevne dneva

14.35 Godala in vokalni zabavni ansambl

15.40 Poslušajmo Slovenski oktet

16.00 Sportni tehnik

16.20 S sprejemnikom na dopust

17.15 Koncert za vas

18.00 Zabavni orkester RTV Beograd

18.15 Ljudska glasba narodov Sovjetske Zvezde

V Kranju in Radovljici

Prijetna presenečenja na modnih revijah

Modne revije na Gorenjskem ne prirejamo velikokrat, zato sem toliko bolj z veseljem pohitela prejšnji teden kar na dve: prvo, ki je bila v četrtek zvečer, so pripravile dijakinje konfekcijskega v pletilskega oddelka Srednje tehnične teksilne šole iz Kranja, pretekel soboto zvečer pa je bila prva modna revija Alpske modne industrije Almira v Radovljici. Vsaka od njiju je imela svoj poseben namen. Tako je prva želela predvsem pokazati, s kakšnim znanjem so absolventke te šole odšle na delo v pletilski in konfekcijski podjetja, druga pa predstaviti le-tošnjo kolekcijo te priznane tovarne pletenin.

Prav zaradi njunih različnih namenov pa si skoraj moramo ogledati vsako posebej.

Na Tekstilni Šoli je bila revija v telovadnicah, prikazali so modele, ki so jih naredili v domačih delavnicah, celo blago za nekatere oblike so stekali v tkalnici šole, manekenke so bile dijakinje te šole – skratka vse je bilo domače, a zato nič manj v stilu prave modne revije. Prikazali so okrog 60 različnih modelov, ki bi bili, če bi se res pojavili v naših trgovinah, pri kupcih verjetno prav tako toplo sprejeti, kot so bili pri obiskovalcih revije. Zaradi tega, ker so bili izdelki pod celoletnega truda dijakinj in dijakov omenjenih oddelkov in njihovih strokovnih učiteljev, je bilo popolnoma razumljivo, da smo si poleg prikupnih poletnih oblik, kopalnih plaščev, pletenih kompletov, jopic in puloverjev ogledali tudi zimske plašče. Marsikatera natancna opazovalka je morala verjetno nekajkrat zamišljati zaradi nekoliko površno izdelanega spodnjega robu pri krilu ali slabše všitega rokava na obliku – toda nič zato, vse to bo prav kmalu povrnila praksa. Prireditelje je

treba pochlitali zato, ker so pravili cenik modelov in pri vencu tudi omogočili njihov nakup, nekoliko čudno pa je, da prav pletenie, ki so jih prikazovali za tovarno Spik iz Kranja niso bile naprodaj in tudi za cene niso zvedeli.

Sobotna revija v Radovljici si je z vso pravico zasluzila ime elitne modne revije: največ seveda zaradi izredno lepih pletenin, ki so jih izdelali v Almiri, pa tudi zaradi dobrih odraslih manekenov in ljubkih prikazovalcev otroških pletenin, od katerih je posebno mala Aленka na mah osvojila gledalce. Tudi modeli, ki so bili prikazani na tej reviji, niso bili vezani na eno samo letno obdobje, ampak smo med njimi lahko srečali modele za vse letne čase. Kar težko bi bilo reči, kaj je bilo obiskovalcem revije najbolj všeč. Opazila pa sem, da se niso navduševali nad ekskluzivnimi oblikami, ki jih pa na srečo ni bilo veliko, saj revija tudi ni imela takega namena.

Kakov lahko videti na sliki, so letošnje kopalne oblike nekoliko bolj zaprete, kot so bile doslej. Seveda – taka je beseda mode, vnete ljubitelje sonca pa bodo za sončenje še vedno oblike bikini. – Oblike na naši sliki so izdelane iz hanke, to je elastičnega blaga, ki so mu modni kreatorji dall prednost pred vsemi drugimi pri šivanju kopalnih oblik. Zato pa ni rečeno, da ne bo prav tako lepa oblika iz pisanega, črtastega ali enobarvnega pralnega platna, za močnejše postaje pa je ta tudi primernejši

Charles McCormac

31

BEG IZ SINGAPURA

Preddelavec, ki so ga drugi klicali Biji, me je peljal k Japoncu. »Bodi previden, tuan, mi je zasepetal, ko sva se približala kolibi. Ziveci so se mi napolnilo skrajnosti.

Japonec je bil pravi tip, ohol in surov in len že na prvi pogled, saj tudi ni imel pravega dela. Bil je zavajen in majhen. Govoril je mesanicu spadevane malajščine v javnosc.

»Od kod si?« Večno eno in isto vprašanje.

»Tuan, sem rekel – za uvod je bilo odlično – sem se zaposlen kot nadzornik na gumijevi planataži po imenu Tapakkanda v bližini Medana.

»Zakaj si odšel?«

»Moj gospodar je bil Nizozemec. Pobegnil je, pa tudi mene je hotel vzeti s seboj, a sem se mu izmuznil.«

»Zakaj?«

»Rad bi prišel k svoji družini v Bandung.«

»Zakaj si se ustavil tukaj?«

»Nič denarja nimam, gospod.«

»Zakaj nisi odšel s svojim holandskim gospodarjem?«

»Tuan, velika cesarska armada zemlje vzhajačega sonca je obljudljala preko radia, da bodo vzhodni narodi kmalu svobodni. Mnogo let sem hlepel po tem, da bi se osvobodil svojega holandskega gospodarja. Pljunil sem po tleh.

Pogledal mi je naravnost v oči.

Moje oči so bile modre.

»Oehlus.«

»Da, tuan.«

»Ti nisi Anglez?«

»Ne, tuan. Ne Anglez. Znova sem pljunil. Moj oči je bil Nemec, mati pa malajska Evroazijka. To je bila zgodba, ki sem jo dolgo tuhital, toda zdaj,

ko sem jo privi uporabil, me je prevzel nemaden za Japonce, da bi zaskril dovoj za našo oskarbo.

paničen strah ob misli, da bi me Japonec lahko nagovoril nemški. K sreči je le pokimal.

»Dobra mesanica. S temi besedami je načerkal moje ime na košček papirja, ki ga je vtaknil v žep bluze in se obrnil.

Tisti dan sem pozabil, da sem Evropejec. Garal sem kot domačini, govoril le, kadar sem moral in to v malajščini, obenem pa oprezoval za drugimi Japoneci, ki bi utegnili biti bolj brihtni kot bedasti narodnik, ki je zapovedoval delavcem. Delo pa je bilo težko in ustrudljivo, posebno za človeka, ki je bil tako telesno izčrpán kot jaz. Z lopatami smo kopali zemljo in gramoz ter jo v leseniham bambusovih vredri značali k visokemu kupu, precej daleč od bodoče ceste, ki je počasi dobivala končno podobo. Ob štirih so nam ukazali, naj nehamo. Se nikoli poprej mi menda ni bil počatek tako dobroščel. Prah me je pokrival od nog do glave in bil sem natanko takšen kot domači delavec.

Evidence Zavoda za zaposlovanje kažejo, da je bilo 15. junija letos prijavljenih na Jesenicah 146 nezaposlenih žensk, od teh jih kar 93 čaka na delo manj kot tri meseca, 23 do šest mesecov, ostale nekoliko dalj, 3 celo nad dve leti. Največ prosilk je starih od 25 do

35 let, močno pa so zastopane tudi tiste v starosti okoli 45 let. Zanimivo je, da je od vseh prosili kar več kot 100 takih, ki imajo do 4 razrede osnovne šole. Prav to pa je velikokrat vzrok, da je težko najti zanke primerno zaposlitve. Ze večkrat se je zgodilo, da so kateri teh žena z nizko izobrazbo ponudili mesto čistilke, a ga ni hotela sprejeti. Dejstvo je, da je večina žena zelo izbirnih kar se službe tiče.

Seveda pa nihče ne želi zanikit, da problema zaposlovanja žena na Jesenicah ni. Posebno težko je najti dovolj prostih učnih mest za dekle. Letos so jih na Jesenicah razpisali samo 23, za fante pa kar 212. O tem so govorili tudi na plenumu občinskega komiteja SZDL, saj bo v prihodnjih letih prihajalo iz šole vedno več dekle in bo z njimi vedno več.

Razen tega, da imajo na Jesenicah v načrtu ustanovitev raznih obratov, ki bi zaposlovali predvsem ženske, pa bo novoustanovljeni Zavod za zaposlovanje proučil vse delovna mesta, ki na Jesenicah že so. Tako menijo, da bi več žena lahko zaposlenih v radio servisih, mehaničnih delavnicih, kot spredvadnice na avtobusih ali Šoferke na manjših turanjih, precej za žene primernih mest bi verjetno našli tudi v Zelezarni in v drugih podjetjih.

Na noben način torej ne bi mogli trdit, da se na Jesenicah odgovorni forumi za nezaposlene žene ne zanimajo, zato tudi upanje, da bo problem kmalu rešen, ni neumestno.

Nekdo bo posumil, povedal naprej in po nas bo. Nočem, da postajaš naokrog.«

»O. K., Mac. O. K. Toda ves dan ne morem čepe peti notri, ali ne? Saj vendar moram priti na svež zrak. Zarezal se je.

»Kje si bil?«

»Z Li-Tong in njenim očetom.«

»Sem si kar mislil. Fazi, kje hodil. Zbežali smo iz Singapura in ni nam bilo lahko. Ne bi rad, da se nam izjavljajo načrti. Razumeš?«

Razumel je.

Tiho, brez hrupa je Roy v tej kraški tropski noči umrl. Zanj je to bilo srečno odrešenje vseh muk.

Ta beseda zveni zdaj morebiti strašno, toda natanko tako je bilo – srečno odrešenje. Dolge mesec se so ga trpinčile bolečine in griža ga je dobesedno izplila. Njegovo sreč in volja pa sta do konca bila levja močna in hrabra.

Nesli smo njegovo mršavo, lahko truplo na ravno zunaj vasi, skopali grob, pokrili mitvega Roya s praporjot ter ga sežgali. Zmolili smo nekaj molitv, kolikor smo jih znali. Morebiti smo jih poveli na narobe, toda tega mi je bilo malo mar. Gomil smo zaznavali s preprostim bambusovim križem in tu smo ga postili.

Tako malo smo vedeli o Royu. Od kod je prišel?

Je bil poročen? Je imel kaj otrok? O sebi nam ni nečesar povedal. Ko smo se vračali od njegovega groba, so mi silne solze v oči. Slišal sem neki glas, ki bi ga komaj spoznal za svojega, kako mrma že na pol pozabljenje verze.

»Rupert Brooke,« je rekel Don.

»Ga poznas?« sem se začudil.

»Pa še kako, priatelj. Pa še kako.«

8. poglavje

Potem ko smo ga začiali, nismo več govorili o Royu. Smrt ga je tako dolgo spremčila, da smo sprejeli njeno senko medse kot petega tovarša, ki je nevidno hodil zraven nas. Konec je bil neizogiven. Nagon pa samohraniti pa nas je silil, da nismo kazali svojih čustev, saj tudi nečesar nismo mogli storiti za Roya.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ³¹

Dnevnik taboriščnega zdravnika

In kot zdravnik za seiranje prispevam po njegovem naziranju k temu dobrošen del.

Oberscharführer Mussfeld je komandant krematoria I. in njegov najboljši strelec. S tremi esesovi opravlja streljanje v tilnik. Krematoriji so le za uničevanje velikih množic. Če je ljudi manj kot pet sto, jih likvidirajo s streli v tilnik.

Mussfeld pripovedujem o strahotni zgodbi deklice. Govorim mu o tem, kaj vse je pretrpela, kako je vdihavalca cyklon. Toda le v majhni množini. Podrli so jo na tla, kjer je bležala z obrazom na mokrih tleh. Zaradi tega se ni čisto zadušila, kajti v mokroti plim izgubi precej svoje moči.

Ko mu vse pojasnim, ga poprosim, naj bi kaj storil za deklico. Zelo resno je poslušal, nato pa me vpraša, kako bi jaz rešil to zadevo. Z obraza mu berem, v kako težaven položaj sem ga spravil. Tu v krematoriju deklete nikakor ne more ostati.

Samo ena možnost je, mu rečem. Dekle bi moralo skozi vrata iz krematorija. V bližini dela ženski bataljon. Dekle bi se lahko hitro pomešalo med delavke in potem odšlo z njimi v barake. O vsem, kar se je z njo godilo, bi seve morala absolutno molčati. Med množico žensk bi se zanjo sploh nihče ne zmenil dosti, saj se večina žensk niti ne pozna med seboj.

Zmajejo z glavo.

Ce bi bilo dekli vsaj nekaj let starejše. Kaka dvajsetletnica bi bila že dovolj razumna in previdna, da bi razumela izredni slučaj svoje rešitve in ne bi z nikomer govorila o tem. Mussfeld meni, da bi deklete v svoji naivnosti takoj izblebatko, kaj je video in doživel. Kaj takega se bliško raznese. In vsi trije bi bili izgubljeni. Dekle, on in jaz.

»Tu ni pomoči,« pravi. »Dekle ne sme ostati živil.«

Pretrpeli ga prosim usmiljenja.

Vse zastonj! Četr ure nato odprejejo deklete v prostor pred krematorijem. Strel v tilnik. Mussfeld ni streljal sam. Določil je za to svojega namestnika.

V prvem nadstropju krematorija je mizarska delavnica. V njej delajo trije delavci. Trenutno so zaposleni pri privatnem delu. Oberscharführer Mussfeld jim je ukazal, naj izgotove dvojni kavč za njegovo stanovanje v Mannsheimu. Potreben les so vzeli iz ostankov lesa za gradnjo. Peresa za kavč so pobrali iz naslanjačev in stolov, na katerih so prinesli v krematorij starce in bolnike.

Ko tako opazujem delo, vedno bolj zori v meni misel. Nekaj mi ne da miru. Enajst »Posebnih komand« je že neslo s seboj skrivnost krematorijev. V nekaj tednih bodo potekli štirje meseci dvanajste »Posebne komande«. Privadili smo se tej misli. Rešite za nas ni. Ne smemo poginiti, preden nismo poskusili vsega, da obvestimo svet o grozotah Auschwitza.

Cisto vseeno je, kdaj odkrije svet naše poročilo. Kmalu, v enem letu, desetih, dvajsetih. Vseeno je, samo, da izve resnico. Samo da obtožba ostane. Dve sto na smrt obsojenih ljudi »Posebne komande« jo podpiše. In dvojni kavč naj jo ponese v svet. In nekoga dne, pa naj bi bilo tudi po dvajsetih letih, bo zvedel iz tega kavča resnico.

Poslanica je izgotovljena. Izčrpno poroča o moritvah v taborišču, o načinu moritev, o strahotnih razmerah v taborišču sploh. Zapisana so vsa imena morilcev kakor tudi približno število njihovih žrtv.

Poslanica obsegata tri velike pergamentne pole. Francoski umetnostni risar napiše v dveh izvodih vse podatke. Za pisavo uporablja tuš, ki nikoli ne obledi. Okrog zvitih pergamentnih listov ovijemo svilen motov in jih vtaknemo v kovinsko cevko, ki jo je po meri naredil naš ključavnica. Cevko hermetično zacinimo, da ne more do listov vlagi. Izdelali smo dva taka izvodov. Enega vtaknemo v podlogo med peresa kavč, drugega pa zakopljemo na dvorišču krematorija.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

Kasno popoldne je prišel oče Li-Tong k naši koči in nam izrazil sožalje.

»Skrbel bom za grob vašega prijatelja,« je rekел.

»Hvala. Nič drugega nisem mogel izreči.«

»Nas boste kmalu zapustili, tuan?«

Radovedno sem ga pogledal in se začudil, od kod ta nenadna boj

NAŠ RAZGOVOR

Težko je izbirati...

Da bi ohranili spomin in osvejajo preživeli bojni in udeležili dogodke na NOB v naših ženčih pohoda seznanjajo s poskrabij, organizira pionirske oddred »Tone Cufar« z Jesenic v posameznih partizanskih krajih. Učence pionirskega odreda jugoslovenskih narodov vrsto prireditev. Med drugim je njihov pevski zbor v začetku junija že uspešno nastopal po partizanskih vaseh v okolici Bohinja. V tem tednu pa so organizirali pohod »Po stezah partizanske Jebove.

Učence na podobnih pohodih, vendar je rade volje pricel pripravljati: kih je letos vse polno, sprem-

»Skupno z dvema vodičema in približno 100 učenci sem krenil v zgodnjih jutranjih urah na Revtarico. Od tu pa smo odšli v dolino v treh skupinah, in sicer v tri smeri proti Lancovem, Ribnem in Soteski.«

Pripomnil je še, da se rad udeležuje teh pohodov in pripravljuje mladini o težkih dnevih iz časa NOB in da to torej ni njegov prvi pohod s šolsko mladino.

»Dobro se spominjam poti na Javorniški rovt in na Mežaklo v minulih letih,« mi je dejal tov. Mulej.

»Mene, kot prav gotovo tudi naše bralce, zanimata, kdaj ste odšli v partizane in kje vse ste preživljali dneve v času vojne?«

»Za leta 1942 sem se vključil v Cankarjev bataljon, ki se je tedaj boril pod Stolom. — Leta

1943 sem med prvimi prostovojci odšel v I. koroško četo. — Boril sem se vse povsod: na Primorskem, v Selški dolini, v jeseniškem kotu itd.«

Ko sem ga povprašala po vseh in žalostnih trenutkih iz njegovega partizanstva, mi je dejal, da je prvi, predvsem pa drugih toliko, da je težko izbrati enega in o njem govoriti.

V velikih nevarnostih je bil predvsem takrat, ko je bil kot kurir zaposlen na terenu. Dobro se spominja dni, ki jih je preživel na Primorskem, ko je bil po več dni obkoljen od Nemcev in se ni smel ganiti.

»Toda vse to je minilo, dočakal sem leto 1945, leto osvoboditve, in na čase NOB so ostali samo še spomini, spomini, ki ne bodo nikoli pozabljeni.«

M. F.

HAMU nedeljo

Jesenice — V nedeljo dopoldne bo na strelšču pod Mežakljo okrajsko strelsko tekmovanje z MK puško za »Memorial Iva Slavca-Jokla«.

— Jezersko — Jutri ob 10. uri bo v okviru proslav 20-letnice vstaje na športnem igrišču na Jezerskem pomembnejša proslava. Ob tej priloki bodo razvili tudi prapor krajne organizacije ZB.

Trstenik — V počastitev 20-letnice vstaje pripravila krajna organizacija ZB Goriče - Trstenik posebno proslavo, ki bo v nedeljo dopoldne. V Brezovem gaju na Trsteniku pa bodo odkrili spominsko obeležje 20. padlim partizanom domačinom.

Bled — Danes bo otvoritev razstave otroških rieb in drugih likovnih izdelkov. Razstava bo odprtta danes in jutri. Zvezč bo v dvorani Kazine družbena prireditve VECER VEDRIH MELODIJ v izvedbi kvinteta Boris Kovačič iz Ljubljane. Pela bosta Stanko Goršek in Damjan Čadež.

Suha — V počastitev 20-letnice vstaje in 35-letnice obstoja društva bodo člani Gasilskega društva Predosje in gasilske operativne enote Suha izvedli ob 14. uri mokre vaje, razen tega pa bo tudi otvoritev siren. Po vajah bo pred gasilskim domom na Suhi zabava.

Martuljek — Za Akom bo v počastitev 20-letnice vstaje in 15-letnice prve prireditve Smučarskega kluba Jesenice »Spomladanski slalom.« Start bo ob 10. uri, ob 16. uri pa razglasitev rezultatov v Martuljku.

Bled — V nedeljo, s pričetkom ob 8. uri, bo republiško odbojkarsko prvenstvo za mladince.

Na Jezerskem te dni urejajo obcestno kanalizacijo.

Zaključni računi pri rokometnikih

Tržič gre na kvalifikacije

SPET LEPI ČASI ZA MLADOST — DOBER NARAŠČAJ NA GORENJSKEM

S finalno tekmo Tržiči : Mladost B na Golniku za pokal Jugoslavije bodo jutri na Gorenjskem tudi rokometni udradno zaključili sezono 1960-61. Ce danes ob zaključku tekmovanja potegnemo črto pod računi, potem lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je bila pravkar zaključena sezona uspešna. Res, da ni bilo vse tako, kot je bilo želeti,

vendar klub temu lahko ocenimo minulo poslovno dobo z oceno: dobro.

Gorenjska predstavnika v republiških ligah, moška in ženska ekipa Mladosti iz Kranja, sta sicer to pot zasedle nekoliko nižje mestoto kot lani. Člani so bili osmi (lani peti), članice Mladosti pa so zasedle 6. mesto (lani tretje).

Kvaliteta, obeh ekip je nekoliko padla. Ce pa upostevamo, da sta obe ekipe v minuli sezoni nastopali povsem pomljeni, potem smo z uspehom obeh ekip lahko zadovoljni, saj sta se obe obdržali v ligah. Mladi igralci in igralke so tako letos spomladni nabrali precej izkušenj, ki jih bodo v jeseni s ponovnim startom, s pridom izrabili. Z novo sezono pa bodo vrste rokometniki Mladosti tudi okrepljene, saj bodo prisli že prvi igralci iz JLA,tako da lahko računamo, da bo na jesen pri Mladosti zavest drug veter. Ce jim bo uprava SD Mladosti omogočila po finančni plati dobre priprave, potem lahko spet računamo na lepe čase pri Mladosti.

V naši domači gorenjski konkurenči so tudi zaključili s tekmovanji. Naslov prvaka je letos že drugič zapored osvojil Partizan iz Tržiča in si pridobil pravico nastopa na kvalifikacijah za vstop v republiško ligo. Letos bodo torej Tržičani že drugič poskušali srečo, da bi poskocili za stopničko višje. Letos bodo kvalifikacije v Ajdovščini. Vsa štiri moštva (Ajdovščina, Piran, Šentvid in Tržič) bodo izenačena in bo prav gotovo odločata o tem, kdo bo šel v višje tekmovanje, tudi športna sreča. — Letos imajo Tržičani veliko možnosti, da se uvrstijo v ligo, saj bodo prišla v

njo zaradi ustanovitve II. zvezne rokometne lige po vse priliki kar tri moštva s kvalifikacij v Ajdovščini. Kvalifikacije bodo že jutri, 25. junija. Morda bo Gorenjska dobla takoj letos tudi drugega predstavnika v republiški rokometni ligi. Ljubitelji rokometa v Tržiču si zelo želijo, da bi v jeseni končno doma gledali tekme republiške lige.

Tudi o ostalih moštih v gorenjski ligi, lahko zapisemo, da so kvalitetno napredovala. To že posebej velja za Partizana iz Križ, ki je spomladni nabol kar lepo število točk.

V mladinski in pionirski konkurenči sta obe najvišji mestni pripadli kranjski Mladosti. Obe moštvi pa sta tudi na finalnih tekma za prvaka Slovenije zasedli odlični mestni, mladinci drugo mesto v Sloveniji, a pionirji častno tretje mesto. Lep uspeh so v finalu na republiškem prvenstvu dosegle tudi pionirji Mladosti, ki so med šestimi ekipo osvojile 2. mesto. Po vsem tem se vidi, da ima Mladost odličen naraščaj.

Končne lestvice so naslednje - člani:

	Tržič	14	12	0	2	293:155	24
Borac	14	8	:	4	22:201	201	18
Mladost B	14	7	2	5	256:228	16	
Storžič	14	6	1	7	176:160	13	
Iskra	14	6	1	7	190:289	13	
Duple	14	5	2	7	204:198	12	
Križe	14	3	3	8	215:272	9	
Sava	14	2	3	9	129:182	7	

Plonirji:

Mladost	10	7	1	2	92:63	15
Duple	10	6	1	3	79:50	13
Tržič	10	6	0	4	72:62	12
Sava	10	3	2	5	33:45	8
Storžič	10	4	0	6	30:47	8
Križe	10	2	0	8	66:105	4

Z obiska pod Češko kočo

V znamenju krajevnega praznika

Sezona turizma na Jezerskem se bo šele začela. Najhujši turistični vrvež bo julija in avgusta. Kljub temu pa je že nekaj dan na Jezerskem nadvse živahnio. Blizu se pa je 12. julij — krajevni praznik. Jezerjani pa so letošnje praznovanje zdržali s proslavljanjem 20-letnice ljudske revolucije in prav zato pripravili tudi obširnejši spored prireditve kot prejšnja leta.

da se bo tisto nedeljo zbral na Jezerskem nad 600 gasilcev iz vse Slovenije, pa tudi iz Avstrije.

TURIZEM NA NOVI POTI

Ceprav je večina Jezerjanov obremenjena z omenjenimi prireditvami, mora vendar sproti reševati številne probleme v zvezi s turizmom, osrednjo panogo njihovega gospodarstva. Ti problemi pa so letos precej večji kot so bili vse leta doslej. Turizem na Jezerskem je dobil nameč povsem nov značaj — Jezersko je postal letovišče odprtrega tipa in ne več zatočišče socialnega turizma, če ga smemo tako imenovati. Turistični delavci so torej odslej prepuščeni sami sebi. Sami si morajo zagotoviti obisk in poskrbeti za zadostno razvedrilo gostov. Prav zaradi tega pa je pričakovati, da na Jezerskem letos ne bo toliko turističnega prometa kot lanskog leta, čeprav je med domačimi in tujimi turisti za Jezersko precej zanimanje. Vsekakor bodo tudi letos turistično zmogljivosti zasedene, vendar za kraški čas kot prejšnja leta. Vse pa kaže, da bo letos močno porasel izletniški turizem; tako so vsaj pokazale dosedanje sobote in nedelje, čeprav je vreme izletnikom dolaj nagajalo.

B. F.

JUTRI SO NA VRSTI BORCI

Jutri, v nedeljo, 25. junija, bo na Jezerskem spet velika prireditve. Dopoldne ob 10. uri bo slavnostna akademija, ki jo prireja krajevna organizacija Zveza borcev, ki bo tokrat razvila tudi svoj prapor. Po akademiji, na kateri bo razen domačinov sodeloval tudi pevski zbor France Prešeren iz Kranja, bo vse popoldne zabava na prostoru ob športnih igriščih.

NAD 600 GASILCEV

Jezerjani pa bodo razvijaju pravoro prisostvovali tudi štirinajstni kasnejši, in sicer 9. julija. Prostovoljno gasilske društvo Jezersko namreč letos praznuje 50-letico obstoja in bo za svoj jubilej razvilo društveni prapor. Ob tej priložnosti pa bo tudi občinska gasilska zveza Kranj razvila svoj prapor. — Domični pričakujejo,

NAD 600 GASILCEV

Jutri pa bodo razvijaju pravoro prisostvovali tudi štirinajstni kasnejši, in sicer 9. julija. Prostovoljno gasilske društvo Jezersko namreč letos praznuje 50-letico obstoja in bo za svoj jubilej razvilo društveni prapor. Ob tej priložnosti pa bo tudi občinska gasilska zveza Kranj razvila svoj prapor. — Domični pričakujejo,

NAD 600 GASILCEV

Jutri pa bodo razvijaju pravoro prisostvovali tudi štirinajstni kasnejši, in sicer 9. julija. Prostovoljno gasilske društvo Jezersko namreč letos praznuje 50-letico obstoja in bo za svoj jubilej razvilo društveni prapor. Ob tej priložnosti pa bo tudi občinska gasilska zveza Kranj razvila svoj prapor. — Domični pričakujejo,

NAD 600 GASILCEV

Jutri pa bodo razvijaju pravoro prisostvovali tudi štirinajstni kasnejši, in sicer 9. julija. Prostovoljno gasilske društvo Jezersko namreč letos praznuje 50-letico obstoja in bo za svoj jubilej razvilo društveni prapor. Ob tej priložnosti pa bo tudi občinska gasilska zveza Kranj razvila svoj prapor. — Domični pričakujejo,

NAD 600 GASILCEV

Jutri pa bodo razvijaju pravoro prisostvovali tudi štirinajstni kasnejši, in sicer 9. julija. Prostovoljno gasilske društvo Jezersko namreč letos praznuje 50-letico obstoja in bo za svoj jubilej razvilo društveni prapor. Ob tej priložnosti pa bo tudi občinska gasilska zveza Kranj razvila svoj prapor. — Domični pričakujejo,

NAD 600 GASILCEV

Jutri pa bodo razvijaju pravoro prisostvovali tudi štirinajstni kasnejši, in sicer 9. julija. Prostovoljno gasilske društvo Jezersko namreč letos praznuje 50-letico obstoja in bo za svoj jubilej razvilo društveni prapor. Ob tej priložnosti pa bo tudi občinska gasilska zveza Kranj razvila svoj prapor. — Domični pričakujejo,

NAD 600 GASILCEV

Jutri pa bodo razvijaju pravoro prisostvovali tudi štirinajstni kasnejši, in sicer 9. julija. Prostovoljno gasilske društvo Jezersko namreč letos praznuje 50-letico obstoja in bo za svoj jubilej razvilo društveni prapor. Ob tej priložnosti pa bo tudi občinska gasilska zveza Kranj razvila svoj prapor. — Domični pričakujejo,